

Správa o plnení Akčného plánu pre mokrade na roky 2019 – 2021
k aktualizovanému
Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024

**Správa o plnení Akčného plánu pre mokrade na roky 2019 – 2021
k aktualizovanému Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024**

Zámer 1 – Riešenie príčin úbytku a degradácie mokradi	
Cieľ č. 1 Integrovanie úžitkov a ekosystémových služieb mokradi do národných, regionálnych a miestnych koncepcií, stratégií a plánov kľúčových sektorov týkajúcich sa oblastí vodného hospodárstva, energetiky, ťažby surovín, poľnohospodárstva, cestovného ruchu, výstavby, infraštruktúry a pod. na všetkých úrovniach	
Opatrenie 1.1 Zlepšiť koordináciu a integráciu aktivít za účelom dosiahnutia zhody medzi implementáciou európskych smerníc - rámcovej smernice o vode, smernice o hodnotení a manažmente povodňových rizík, smernice o biotopoch a smernice o vtákoch	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 1.1: Plní sa priebežne. Do prípravy návrhu Koncepcie vodnej politiky SR na roky 2021-2030 (s výhľadom do roku 2050) bolo aktívne zapojených viacero sektorov a organizácií, ktorých návrhy a pripomienky boli zapracované do prerokovaných verzií tejto koncepcie. Široké zapojenie bolo tiež do prípravy a pripomienkovania nového Vodného plánu SR, vrátane poskytnutia podkladov pre návrh opatrení Plánu manažmentu povodňového rizika. Inštitúcie ochrany prírody spolupracovali s SVP, š. p. pri plánovaní spriechodňovania migračných bariér a riešení laterálnej konektivity na vodných tokoch, terénnych obhliadkach, konzultáciách, vyjadreniach k projektom, pri pracovných stretnutiach atď. Novelou zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) bola posilnená ochrana mokradi (napr. novým znením § 6, upravujúcim ochranu prírodných biotopov a mokradi, a doplnením § 28b s ustanoveniami o územiach medzinárodného významu, kde patria ramsarské lokality).</p>	MŽP SR
Opatrenie 1.2 Zapracovať ochranu mokradi, ich udržateľné využívanie a revitalizáciu do relevantných dokumentov, stratégií, plánovacích a rozhodovacích procesov v rôznych sektoroch pri ich spracovaní a aktualizácii, najmä v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, energetiky, ťažobného priemyslu, vodného hospodárstva a vodnej dopravy, výstavby a územného rozvoja, cestovného ruchu, ochrany biodiverzity, zmeny klímy, projektov pozemkových úprav, boja s environmentálnou kriminalitou a i. a vytvárať podmienky pre synergické pôsobenie v záujme ochrany mokradi a integrovaného manažmentu vodných zdrojov pri implementácii strategických dokumentov	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 1.2: Plní sa priebežne. Zapracovanie ochrany, udržateľného využívania a revitalizácie mokradi do opatrení Prioritného akčného rámca (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike podľa článku 8 smernice Rady 92/43/EHS z 21. 5. 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení (ďalej len „smernica o biotopoch“) vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027; presadzovanie ochrany a obnovy mokradi v návrhu Vodného plánu Slovenska (Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja, Plán manažmentu správneho územia povodia Visly na roky 2022 – 2027); presadzovanie ochrany, udržateľného využívania a obnovy mokradi pri príprave Akčného plánu pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy; ako aj pri príprave Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027. Spolupráca zahŕňala účasť na medzirezortných pracovných stretnutiach k budúcemu nastaveniu ochrany mokradi, vypracovanie mapového podkladu pre ochranu mokradi, nastaveniam vybraných častí GAEC v súlade s ustanoveniami prílohy č. III nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/2115, ako aj účasť na verejných konzultáciách rezortu MPRV SR k danej problematike. K lepšej ochrane mokradi, najmä vybraných typov mokrad'ových biotopov, prispieva aj nová vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a návrh Koncepcie ochrany</p>	ŠOP SR, MPRV SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy, VLM SR, MDaV SR

<p>prírody a krajiny do roku 2030. MDV SR vypracovalo v r. 2020 Analýzu možností využitia mokrad'ových území pre potreby trvalo udržateľných foriem turizmu – Manuál pre destinačný manažment ramsarskej lokality. Presadzovanie revitalizácií a spolupráca pri výbere vhodných kandidátov na revitalizácie (poskytnutie odborných podkladov o mokrad'ových územiach – ramsarské lokality, chránené územia, územia Natura 2000) v rámci expertných skupín MŽP SR zriadených ad hoc v nadväznosti na pripravovanú novú koncepciu vodnej politiky SR do roku 2030. ŠOP SR sa v rámci stanovísk k rôznym činnostiam a na rokovaníach vyjadruje v záujme a na podporu ochrany mokradí (napr. pri zonácii národných parkov, programoch starostlivosti, tvorbe územných plánov obcí).</p> <p>Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva MPRV SR pri všetkých činnostiach, od prípravy koncepčných a plánovacích dokumentov, až po bežnú korešpondenciu, zohľadňuje zásady a priority vodohospodárskej politiky SR aj v súvislosti s ochranou mokradí.</p> <p>Opatrenia Akčného plánu Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky na obdobie rokov 2015 – 2020 (AP NLP SR 2015 – 2020) zabezpečovali aj zachovanie a ochranu mokradí: Pokračovať v procese integrácie programov starostlivosti o lesy s plánmi starostlivosti o chránené územia; Podporiť udržanie a zvyšovanie biodiverzity lesov nad rámec bežného hospodárenia v lesoch; Využiť možnosť podpory z PRV SR 2014 – 2022 na posilňovanie biodiverzity (vrátane ochrany mokradí a trvalých trávnych porastov), ekologickej stability lesov a zlepšovania verejnoprospešných funkcií ochranných lesov a lesov osobitného určenia. Opatrenia nepriamo zabezpečujúce aj zachovanie a ochranu mokradí sú zohľadnené aj v návrhu Akčného plánu Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021 – 2030 (AP NLP SR na roky 2021 – 2030).</p> <p>Ochrana mokradí, ich udržateľné využívanie a revitalizácia sú zohľadnené a zapracované v schválených programoch starostlivosti o les pre jednotlivé lesné celky v správe VLM SR, š. p. Uznesením vlády SR č. 476 zo dňa 31.8.2021 bol schválený Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy - ochrana mokradí, ich udržateľné využívanie a revitalizácia v súvislosti so zmenou klímy je obsiahnutá v úlohách, najmä v špecifickom ciele 1 Ochrana, manažment a využívanie vôd a v špecifickom ciele 4: Podpora prírodného prostredia a biodiverzity.</p> <p>Pre potreby Spoločnej poľnohospodárskej politiky si MPRV SR tiež pripravuje analýzu existujúcich národných mapových podkladov. Na základe výsledkov analýz týchto máp sa vypracuje osobitná kartografická vrstva na úrovni parciel LPIS. Následne, po sprístupnení výsledkov projektu Joint Research Centre (JRC), budú vymedzené jednotlivé postupy hospodárenia, vrátane konečného posúdenia jednotlivých elementov a ich vplyv na vrstvu v LPIS. Na základe pravidiel legislatívy EÚ v oblasti Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) budú, po zabezpečení nevyhnutných administratívnych a kontrolných aspektov, od roku 2025 v rámci normy GAEC 2 vymedzené jednotlivé postupy hospodárenia pre ochranu mokradí a rašelinísk.</p> <p>V gescii sekcie cestovného ruchu MDaV SR je pripravovaný materiál „Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030“ v ktorom bude venovaný dôraz aj na ochranu kultúrnych a environmentálnych prvkov, ktoré tvoria významné zložky cestovného ruchu. Udržateľné využívanie mokradí patrí k uvedeným záujmom.</p>	
<p>Opatrenie 1.3 Zapracovať princípy ekologickej konektivity a zelenej infraštruktúry so zohľadnením ochrany a obnovy mokradí v rámci územných systémov ekologickej stability (ÚSES) a územného plánovania na všetkých úrovniach</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 1.3: Plní sa priebežne. Presadzovanie potreby opatrení na obnovu pozdĺžnej kontinuity toku, odstraňovanie migračných prekážok na tokoch, adaptačných opatrení na zmiernenie nepriaznivých dopadov sucha a pod. naprieč národnými rezortnými koncepčnými a plánovacími dokumentmi. Dokumenty ÚSES (v prípade ak je pre dané územie dokument ÚSES spracovaný) sa povinne využívajú v súlade s § 7a ods. 2 písm. c) zákona č. 50/1976</p>	<p>ŠOP SR, SAŽP, MŽP SR, MDaV SR</p>

o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).	
Opatrenie 1.4 Zabezpečiť zachovanie a obnovu riečnych ekosystémov a populácií vodných živočíchov pri všetkých plánovacích procesoch a organizovať odborné podujatia na túto tému	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 1.4: Plní sa priebežne.</p> <p>ŠOP SR poskytla odborné stanoviská a spolupracovala so SVP, š. p. pri stanovení „rámcových zásad starostlivosti o vodné toky“ v súlade s § 6 ods. 5 v spojení s odsekom 6 zákona o ochrane prírody a krajiny, kde boli na viacerých lokalitách uplatnené požiadavky ochrany prírody vo vzťahu k dotknutým chráneným územiám, realizovali sa viaceré pracovné stretnutia „on-line“ formou a tiež semináre napr. k problematike spriechodňovania migračných bariér na vodných tokoch a monitoringu migračných bariér. Opatrenie bolo zahrnuté aj do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 (Cieľ 6.3. Živé rieky ako významný prvok pre zachovanie a podporu biodiverzity). ŠOP SR sa aktívne zúčastňovala na pracovných stretnutiach pracovnej skupiny MŽP SR, Sekcie vôd, k príprave tejto koncepcie a ad hoc expertných skupín zameraných na revitalizácie tokov, využívanie vôd, rybárstvo, ekologické prietoky, interakciu podzemných a povrchových vôd, znečistenia vôd, kde aktívne presadzovala problematiku revitalizácie a obnovy mokradí a definovala viaceré ciele a opatrenia v danej oblasti. V rámci doplnenia národného zoznamu území európskeho významu (ÚEV) v zmysle požiadaviek Európskej komisie bol spracovaný a prerokovaný návrh doplnenia národného zoznamu ÚEV, ktorého súčasťou je aj 9 lokalít (úsekov vodných tokov) vymedzených pre ochranu rýb s navrhovaným 2. stupňom ochrany.</p>	MŽP SR, ŠOP SR
Opatrenie 1.5 Zosúladiť právne normy, metodiky a koncepcie na ochranu mokradí na ornej pôde, ochranu vodnej vegetácie v rybníkoch, brehovej vegetácie a prirodzených brehov a korýt tokov pri plánovaní a realizácii zásahov pri využívaní pôdy, údržbe vodných tokov, protipovodňových opatreniach, údržbe ochranného pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a riešiť ďalšie protirečenia ovplyvňujúce zachovanie mokradí v krajine a biodiverzitu	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 1.5: Plní sa priebežne.</p> <p>ŠOP SR sa aktívne zúčastňuje rokovaní so správcom vodného toku a spolupracuje pri definovaní zásad starostlivosti o vodné toky, ktoré majú priamy dopad na spôsob a rozsah ich údržby (napr. odborné stanoviská k plánom údržby a opráv, technicko-pestovateľský zásah a pod.). Tiež sa vyjadruje k opatreniam protipovodňovej ochrany, a to formou odborných stanovísk pri príprave, posudzovaní a povoľovaní objektov a opatrení protipovodňovej ochrany. Z koncepčného hľadiska bola implementovaná formou aktívneho vstupu do tvorby novej koncepcie vodnej politiky a aktualizácie Vodného plánu Slovenska, tiež koncepcie rozvoja štátnych podnikov SVP, VV a pod. Ochrana mokradí a rašelinísk na poľnohospodárskej pôde, vrátane ornej, je navrhovaná prostredníctvom SPP (tzv. Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy/GAEC 2).. Členské štáty pri stanovovaní normy pre GAEC 2 zabezpečia, aby sa na dotknutej pôde mohla zachovať poľnohospodárska činnosť vhodná na kvalifikáciu pôdy ako poľnohospodárskej plochy. Dosiahnutie príspevku kondicionality k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom je zabezpečené charakterom kondicionality ako súboru požiadaviek, ktoré povinne plnia všetci žiadatelia o priame platby (I. pilier) a vybrané platby z II. piliera SPP. Súlad vnútroštátnej podoby jednotlivých noriem kondicionality s požiadavkami špecifických cieľov, vrátane smerníc o biotopoch a o vtákoch).</p> <p>Novelou zákona o ochrane prírody a krajiny bola posilnená ochrana mokradí (napr. novým znením § 6, upravujúcim ochranu prírodných biotopov a mokradí, a doplnením § 28b s ustanoveniami o územiach medzinárodného významu, kde patria ramsarské lokality).</p>	MŽP SR, ŠOP SR, MPRV SR
Opatrenie 1.6 Zabezpečovať aktívnu účasť a činnosť v Slovenskom ramsarskom výbore so zapojením príslušných rezortov, odborných a vedeckých inštitúcií a mimovládnych organizácií	
Vyhodnotenie opatrenia 1.6: Plní sa priebežne.	MŽP SR, MZVaEZ SR,

<p>V aktualizovanom zložení Slovenského ramsarského výboru majú zastúpenie príslušné ministerstvá (Ministerstvo životného prostredia SR; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR; Ministerstvo dopravy a výstavby SR; Ministerstvo hospodárstva SR; Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR); rezortné organizácie (Štátna ochrana prírody SR; Výskumný ústav vodného hospodárstva; Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.; Vojenské lesy a majetky, š. p.); akademické inštitúcie (Univerzita Komenského; Slovenská technická univerzita; Ústav krajinnej ekológie SAV) a mimovládne organizácie (Bratislavské regionálne ochrannárske združenie BROZ; Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie; Slovenská ornitologická spoločnosť /BirdLife Slovensko). Zasadnutie sa uskutočnilo v r. 2019, v ďalších rokoch kvôli protipandemickým opatreniam prebiehala elektronická komunikácia s členmi SRV.</p> <p>Program starostlivosti o mokrade Slovenska a jeho akčné plány, ktoré sa vypracúvajú v trojročných intervaloch, sú základným strategickým dokumentom na plnenie záväzkov vyplývajúcich z Ramsarského dohovoru o mokradiach, ku ktorému SR pristúpila v roku 1990. MZVEZ SR spolupracovalo prostredníctvom svojho zástupcu na aktivitách Slovenského ramsarského výboru zameraných na rozširovanie ochrany mokradí v SR a napomáhalo rozvoju a podpore medzinárodnej a európskej spolupráce v tejto oblasti.</p>	<p>SVP, š. p., VLM SR</p>
<p>Cieľ č. 2 Zabezpečenie udržateľného využívania vôd pri rešpektovaní potrieb ekosystémov a povodí</p>	
<p>Opatrenie 2.1 Identifikovať a chrániť inundačné územia pre zabezpečenie udržateľného využívania vôd a ochrany aluviálnych biotopov ohrozených nežiaducimi zásahmi a zapojiť do ich ochrany a udržateľného využívania orgány štátnej správy a obce</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 2.1:Plní sa priebežne.</p> <p>ŠOP SR poskytovala odborné stanoviská pre orgány štátnej správy ako aj obce s argumentáciou za ochranu inundačných území a aluviálnych biotopov ohrozených napr. nežiaducou výstavbou. Boli vyhlásené resp. prevyhlásené chránené územia na vodných tokoch a ich alúviách, napr. Devínske jazero, Oborínsky luh, Pokoradzské jazierka, Rimava, Laborec, Horný tok Výravy, Horný tok Chotčianky, začal legislatívny proces pre vyhlásenie prírodnej rezervácie Vydrica. Opatrenie bolo zahrnuté aj do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 (Cieľ 1.1. Ochrana inundačných území a oblastí ohrozených povodňami pred ďalšou zástavbou a nevhodnými aktivitami). ŠOP SR vypracovala a poskytla podklady pre návrh opatrení do Plánu manažmentu povodňového rizika, kde definovala konkrétne návrhy opatrení pre jednotlivé oblasti potenciálne významného povodňového rizika (tzv. APSFR – Areas of potential serious flood risk), a to osobitne pre chránené mokradňové územia, aluviálne biotopy a pod. ŠOP SR poskytovala odborné stanoviská pre orgány štátnej správy ako aj obce s argumentáciou za ochranu inundačných území a aluviálnych biotopov ohrozených napr. nežiaducou výstavbou.</p> <p>SVP, š. p., zabezpečuje ochranu inundačných území v rámci vyjadrovacej činnosti, pripomienkovania legislatívnych predpisov a integrovania tohto typu opatrenia do Plánov manažmentu povodňových rizík (PMPR). Zároveň v rámci vyjadrovacej činnosti požaduje SVP, š. p., pri nových projektoch zachovávanie inundačných (zátopových) území v blízkosti vodných tokov. Cieľom je posunúť novú výstavbu mimo tieto územia. Takýmto spôsobom sa umožní vodnému toku počas povodňových prietokov vybrežiť z koryta a zároveň ochrániť budúcich majiteľov pozemkov pred povodňami.</p> <p>V rámci spracovania Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodniach Slovenskej republiky (PMPR 2021) sú v kapitole 3.6 definované územia s retenčným potenciálom. Sú to aj územia, ktoré boli identifikované záplavovými čiarami ako územia vhodné na zachovanie pre zátopové plochy. Zároveň sú definované aj oblasti, ktoré sú už v súčasnosti podmáčané alebo sú v priebehu intenzívnych zrážok, resp. v období topenia snehu zaplavované a z tohto dôvodu nevyužívané. SVP, š. p., sa pri svojej činnosti zameriava na to, aby na uvedených územiach nedochádzalo k navrhovaniu ďalšej novej výstavby.</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p.</p>

SVP, š. p., zároveň komunikuje so ŠOP SR pred zásahmi do vodných tokov (opravy a údržby), aby nedošlo k narušeniu mokradných spoločenstiev.	
<p>Opatrenie 2.2 Zabezpečiť kontinuitu vodných tokov a odstraňovať bariéry vo vodných tokoch s cieľom podpory biodiverzity a obnovy funkčnosti riečnych ekosystémov, vypracovať plán (štúdiu uskutočniteľnosti) na spriechodnenie Vodného diela Gabčíkovo so zohľadnením podmienok pre nároky migrujúcich druhov rýb vrátane jeseterovitých, ako aj na nastavenie optimálneho povodňového manažmentu inundácie Dunaja a obnovu laterálnej konektivity ramennej sústavy a starého (opusteného) koryta v úseku Dobrohošť-Sap</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 2.2: Plní sa priebežne.</p> <p>Zoznam priečných bariér s opatreniami na zlepšenie pozdĺžnej kontinuity tokov realizovanými počas obdobia implementácie 2. Plánu manažmentu povodí je uvedený v prílohe 8.7 návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja (https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/), ďalšie opatrenia zamerané na spriechodňovanie migračných bariér na vodných tokoch boli navrhnuté do 3. Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (Vodný plán Slovenska). Opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov realizuje najmä SVP, š. p. ŠOP SR pripomienkovala návrhy bio-ekologických zadaní rybovodov a vypracovala viacero odborných stanovísk k projektom rybovodov pre SVP, š. p. z hľadiska plnenia požiadaviek Metodického usmernenia MŽP SR 2015. Spolupracovala s SVP, š. p. pri navrhovaní a výbere spôsobu spriechodnenia migračných bariér, na viacerých kolektívnych ohliadkach migračných bariér na tokoch za účelom stanovenia vhodného spriechodnenia a upresnenia priorít. Opatrenie bolo navrhnuté aj do návrhu Konceptie vodnej politiky SR do roku 2030 (Cieľ 6.1. Systematická obnova vodných tokov vrátane pririeknych mokradí, odstraňovanie a zmiernovanie nepriaznivých dopadov využívania vôd na vodné toky; Prioritná oblasť 7. Dunaj – náš a európsky veľtok). Ideové návrhy variantov na spriechodnenie VD Gabčíkovo, ako najvýznamnejšej migračnej bariéry na Dunaji, vypracoval VÚVH a bola spracovaná aj samostatná štúdia. Vypracované sú samostatné návrhy na umiestnenie/riešenie rybovodov osobitne pre VD Gabčíkovo, hať Dunakiliti i VD Čunovo (Štúdie Arcadis, 2015; VÚVH). Pre výber optimálneho umiestnenia rybovodu je však potrebné realizovať komplexnejšiu telemetrickú migračnú štúdiu so zameraním na migračné správanie jesetera malého v oblasti cieľových migračných bariér. Rovnako sú v rámci aktualizácie DMP pre VD Gabčíkovo nastavené podmienky na realizáciu simulovaných záplav ramennej sústavy Dunaja (RSD), ktoré sa úspešne realizujú na základe žiadosti ŠOP SR v spolupráci s VV, š. p. Vypracované boli i návrhy VÚVH na obnovu laterálnej konektivity RSD a starého koryta Dunaja. Z prostriedkov Environmentálneho fondu bol cez Program ochrany prírody v r. 2021 podporený napr. projekt Obnova dunajskej lužnej krajiny (POP/038/2021).</p> <p>LESY SR, š. p., LPM Ulič, š. p., ŠL TANAP zabezpečujú funkčnosť a odstraňujú bariéry na vodných tokoch, ktoré sú v ich správe.</p> <p>Pri zabezpečovaní kontinuity vodných tokov spolupracuje SVP, š. p., s ochranárskymi organizáciami ako napr. BROZ.</p> <p>SVP, š. p., Odštepňý závod Bratislava, v roku 2021 vybudoval nápusťný objekt na vodnom toku Hrubý Šúr na dotovanie bývalého ramena Malého Dunaja vodou. Uvedené prispeje k zlepšeniu biodiverzity a vodného ekosystému v ramene. Nápusťný objekt do Biskupického ramena – kompenzačné opatrenie investora D4R7 na dotovanie bývalého ramena Dunaja vodou - je takmer vybudovaný, v súčasnosti ešte prebiehajú práce na plnom spriechodnení ramena, čo prispeje k zlepšeniu biodiverzity a vodného ekosystému v ramene. Bude zabezpečený priebežný prietok 1 m³/s s možnosťou dotácie až 7 m³/s pri rozšírenej dotácii do reliktovej ramien v budúcnosti.</p> <p>Ďalšie príklady realizovaných projektov, napr. odstránenie prekážok na tokoch Levočský potok, Osrblianka, Kokávka, Hučava, Velický potok, Mlynica, Bodva, Slaná, Rimava (3 sklzy), Štiavnica (Dudince), Trenčianske Biskupice, rybovody typu</p>	<p>ŠOP SR, MPRV SR, SVP, š. p., VLM SR, MŽP SR sekcia vôd</p>

<p>bypass: Turiec (Martin dolná hať), Veľké Kozmálovce (Hron) a iné (prehľad napr. v prezentácii SVP, š. p. na https://konferencie.vrv.cz/seminar/).</p> <p>Kontinuita vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch s cieľom podpory biodiverzity sú zabezpečené v rámci správcovstva drobných vodných tokov prostredníctvom VLM SR, š. p. Manažment vodných tokov zahrnutých do ramsarských lokalít riadi ŠOP SR. Na týchto vodných tokoch prebieha monitoring prostredníctvom zamestnancov VLM SR, š. p.</p> <p>V súčasnosti spracované Technické požiadavky a biologické požiadavky na výstavbu rybovodov, ktoré sú súčasťou vyhlášky č. 383/2018 Z. z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov nie sú riešené pre Dunaj a nie sú stanovené ichtyologické kritériá, ktoré majú spĺňať rybovody pre jeseterovité ryby.</p>	
<p>Opatrenie 2.3 Realizovať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti prírodných a umelo vytvorených mokrad'ových krajinných prvkov, vrátane ochrany mokradí v urbanizovanom prostredí, podpory konektivity s prímestskou krajinou, obnovy vodného režimu lužných lesov v chránených územiach, stanovenia cieľového stavu (ponechanie na prirodzený vývoj, resp. aktívne zasahovanie, obnovenie dynamiky vody v mokradiach)</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 2.3: Plní sa priebežne.</p> <p>Mapovanie, ochranu a obnovu mokradí v mestských sídlach riešila v rámci svojich úloh Slovenská agentúra životného prostredia s cieľom implementácie do strategických dokumentov, ako aj v návrhu príručky pre samosprávy zameranej na budovanie zelenej a modrej infraštruktúry a sprístupňovaním relevantných informácií a metodických materiálov. Na Dunaji boli po mnohých rokoch v r. 2021 realizované dve simulované záplavy ramennej sústavy. Obnove dunajských ramien a mokradí v alúviách riek Váh, Ipel' a Dunaj sa venuje projekt LIFE 14 NAT/SK/001306 Obnova a manažment dunajských lužných biotopov (koordinujúci príjemca – Bratislavské regionálne ochrannárske združenie (BROZ), pridružení partneri – Vodohospodárska výstavba, VV š. p.; Výskumný ústav vodného hospodárstva VÚVH; Národné lesnícke centrum NLC; Riaditeľstvo Národného parku Duna-Ipoly, Maďarsko). Opatrenia na ochranu a obnovu mokradí v urbanizovanom prostredí boli navrhnuté aj do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 (Prioritná oblasť 2. Voda v sídlach, mestá a obce múdro hospodáriace s vodou); opatrenia na obnovu vodného režimu lužných lesov a iných mokradí sú súčasťou Prioritnej oblasti 1. Voda v krajine a 6. Živé rieky a príslušných cieľov v týchto oblastiach.</p> <p>LESY SR, š. p. sú súčinné pri sprietočňovaní ramien Dunaja v lužných lesoch Slovenským vodohospodárskym podnikom.</p> <p>SVP, š. p., je partnerom aktuálne implementovaného integrovaného projektu LIFE „Úloha siete Natura 2000 a správa vybraných prioritných biotopov v rámci integrovanej ochrany krajiny SR“ v rámci ktorého sa rieši aj zámer doplnovania vody do mŕtveho ramena NPR Tajba a čiastočnej revitalizácie ramennej sústavy Tice.</p> <p>V súvislosti s problematikou mokradí bol v rámci výzvy programu SK-Klíma financovanej z Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 (Nórskych grantov) a štátneho rozpočtu SR v roku 2021 zo strany SVP, š. p., predložený a schválený projekt s názvom „Obnova mokradí – jazero Veľká Krčava a Žitavský luh“ (ACC04P04), v ktorom je SVP, š. p., v pozícii prijímateľa projektu a projekty „Zlepšenie stavu mokrade NPR Klátovské rameno na území SKUEV0075“ (ACC04P05) a „Zlepšenie stavu vybraných mokradí v lavostrannej ramennej sústave rieky Dunaj“ (ACC04P06), v ktorých je SVP, š. p., v pozícii partnera projektu. Začiatok implementácie projektov sa predpokladá od 02/2022.</p> <p>Vodný režim mokradí bol pomocou rôznych typov revitalizačných opatrení čiastočne obnovený v lokalitách: vybrané ramená v ramennej sústave Dunaja (SKUEV0090 Dunajské luhy, rameno Klížska Nemá (SKUEV2090 Dunajské luhy), SKUEV0183 Veľkolélsky ostrov, rameno Mužľa (SKUEV0393 Dunaj), Dunajské trstiny (SKUEV0077), mokrade pozdĺž Čiližského potoka (SKUEV0227 Čiližské močiare), Pohrebište (SKUEV0395), Ostrovné lúky (SKCHVU019).</p>	<p>ŠOP SR, SAŽP, MPRV SR, SVP, š. p., VUVH</p>

<p>Opatrenie 2.4 Pri vydávaní rozhodnutí o odbere vody zabezpečiť dostatočné množstvo vody pre vodné a mokrad'ové ekosystémy; zabezpečiť hodnotenie vodných pomerov v ramsarských lokalitách a územiach Natura 2000 a následne vykonať opatrenia pre zabezpečenie dynamickej rovnováhy medzi odberom vody a prietokmi, ktoré udržiavajú charakter ekosystémov mokradií</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 2.4: Plní sa priebežne. Opatrenie sa realizovalo pri vypracovávaní stanovísk odborných organizácií a pri vydávaní rozhodnutí. Ako príklad uvádzame, že aj na základe zlého stavu biotopu penovcového prameniska v SKUEV0164 Revúca a následného zaradenia príslušného útvaru podzemnej vody SK200270KF – Dominantné krasovo-puklinové podzemné vody Veľkej Fatry, Chočských vrchov a Západných Tatier do zlého kvantitatívneho stavu, je navrhnuté prehodnotiť a aktualizovať vodoprávne povolenia na odbery podzemnej vody v širšom okolí biotopu TML Bukovinka (TML 7220 046) v súlade s § 21 ods. 4 písm. a) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Hodnotenú boli aj ďalšie biotopy, resp. ekosystémy závislé na podzemných vodách vo vzťahu ku kvantite podzemných vôd.</p>	<p>ŠOP SR</p>
<p>Cieľ 3 Zabezpečenie využívania metodických usmernení a najlepšej praxe pre múdre a udržateľné využívanie vôd a mokradií verejným a súkromným sektorom</p>	
<p>Opatrenie 3.1 Zabezpečiť preklad a distribúciu ramsarských príručiek o vode a mokradiach, o prerozdelení vôd a ich manažmente, o manažmente podzemných vôd, o prínose mokradií k adaptácii na zmenu klímy a ďalších metodických materiálov (vrátane príručiek Dohody o ochrane africko-euroázijských sťahovavých vodných vtákov - AEWA, vytvorenia online databázy odborných publikácií, letákov a rôznych periodík), sprostredkovanie informácií pre verejnosť, obce v ramsarských lokalitách, odborné inštitúcie, okresné úrady, vlastníkov a užívateľov</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 3.1: Čiastočne splnené. Pre nedostatok kapacít v hodnotenom období realizované len čiastočne. ŠOP SR sprístupnila na svojej web stránke (http://www.sopsr.sk/files/rieky-v-projektoch-nahlad.pdf) aktualizovaný preklad príručky pre projektantov, staviteľov, architektov a krajinných architektov o maximalizácii úžitku z revitalizácie tokov „Rieky v projektoch. Nové prístupy k výstavbe a revitalizácii riek“. Vyhláškou MŽP SR č. 383/2018 Z. z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov, došlo k transpozícii Metodického usmernenia MŽP SR Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov (VÚVH, 2015). Prínos mokradií k adaptácii na zmenu klímy je publikovaný v rámci príručiek a letákov na propagáciu zavádzania zelenej infraštruktúry v sídlach a krajine, napr. na stránke SAŽP – Zelená infraštruktúra - Informačná a metodická podpora pre samosprávu (https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/starostlivost-o-krajinu/zelena-infrastruktura/zelena-infrastruktura-v-procese-adaptacie-na-zmenu-klimy/informacna-a-metodicka-podpora-pre-samospravu/).</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy</p>
<p>Opatrenie 3.2 V spolupráci s vlastníkami a správcami lesných pozemkov zabezpečiť ochranu a vhodný manažment prírodných lesov v mokrad'ových územiach Natura 2000 a v ramsarských lokalitách s využitím vhodných metodických prístupov</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 3.2: Plní sa priebežne. Opatrenie bolo realizované pri vydávaní stanovísk, s využitím príručiek vypracovaných v predchádzajúcom období a prostredníctvom porád odborných zamestnancov ŠOP SR i prípravy modelov hospodárenia v lesoch pre chránené územia. Opatrenia na zachovanie alebo obnovenie priaznivého stavu lesných biotopov boli zahrnuté aj do Prioritného akčného rámca (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike podľa článku 8 smernice o biotopoch vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027. Pri vyhotovovaní programov starostlivosti o lesy sa v mokrad'ových územiach vyhlasujú ochranné lesy s osobitným režimom obhospodarovania, zohľadňujúc osobitý charakter a zachovanie týchto území. Všetky mokrad'ové územia zahrnuté do</p>	<p>ŠOP SR, MPRV SR</p>

sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch napr. v správe ŠL TANAP sa nachádzajú v 5. stupni ochrany prírody a teda sú tieto lesy bez zásahu.	
Opatrenie 3.3 Využívať finančné mechanizmy a existujúce zdroje pre ochranu, manažment, múdre využívanie a obnovu mokradí	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 3.3: Čiastočne splnené.</p> <p>V sledovanom období predložila alebo ako partner realizovala ŠOP SR viaceré projekty zabezpečujúce alebo podporujúce ochranu, manažment, múdre využívanie a obnovu mokradí, ako napr. LIFE projekty (LIFE17 NAT/SK/000621 Obnova biotopov pre hraboša severského panónskeho *<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>, LIFE IP NATURA 2000 SVK – Úloha siete Natura 2000 a správa niektorých prioritných biotopov v rámci integrovanej ochrany krajiny Slovenskej republiky); Interreg (SK-AT – ACRC – Ochrana a rozvoj prepojenia riečnych biotopov v oblasti Alpsko-karpatského koridoru; SK-HU Domica – Rozvoj infraštruktúry jaskýň svetového dedičstva Slovenského a Aggtelekského krasu); projekty OPKŽP (Monitoring 2 – Monitoring druhov a biotopov európskeho významu v zmysle smernice o biotopoch a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (ďalej len „smernica o vtákoch“); Vybrané jaskyne Slovenska – Ochrana a starostlivosť o jaskyne Slovenska I.; Vypracovanie programov starostlivosti o Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava a Chránenú krajinnú oblasť Štiavnické vrchy; Vypracovanie programu starostlivosti o druh európskeho významu hlaváčka podunajská; Demänovské jaskyne – Realizácia programov starostlivosti o NPP Demänovské jaskyne a NPP Zápoľná jaskyňa); V roku 2021 bolo v rámci výzvy „Obnova znehodnotených ekosystémov mokradí“ programu SK-Klíma financovanej z Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 (Nórskych grantov) a štátneho rozpočtu SR schválených 6 projektov (<i>ACC04P01 Mokrade pre život a prosperitu: Obnova Ramsarskej lokality v alúviu rieky Moravy, ACC04P02 Ekohydrologická obnova rašelinísk v Karpatoch, ACC04P03 Zachráňme spolu mokrade, ACC04P04 Obnova mokradí – jazero Veľká Krčava a Žitavský luh, ACC04P05 Zlepšenie stavu mokrade NPR Klátovské rameno na území SKUEV0075, ACC04P06 Zlepšenie stavu vybraných mokradí v lavostrannej ramennej sústave rieky Dunaj</i>), na realizácii ktorých sa podieľajú ŠOP SR, SVP š. p., VV š. p. v pozícii prijímateľa, resp. partnera v spolupráci so subjektmi z verejného a neziskového sektora.</p> <p>Ďalšie projekty realizovali alebo budú realizovať v rámci rôznych programov viaceré mimovládne organizácie a nadácie.</p> <p>Finančné zdroje MŽP SR ako aj ďalšie národné, EÚ ako aj medzinárodné finančné nástroje sa využívali aj pri tvorbe a implementácii Akčného plánu pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (úloha 2.1.2), Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárske politiky na roky 2023-2027 a pod.</p>	ŠOP SR, MŽP SR, Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia a Sekcia ochrany vôd, MPRV SR
Opatrenie 3.4 Odstrániť alebo reformovať protirečenia a stimuly (vrátane dotácií na hydroenergetiku) škodlivé pre zachovanie mokradňových ekosystémov a rozvíjať pozitívne stimuly	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 3.4: Plní sa priebežne.</p> <p>Opatrenie bolo navrhnuté aj do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 (Cieľ 3.3. Využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov s minimálnym negatívnym dopadom na ekologický stav vodných útvarov a na vode závislých ekosystémov). Koncepcia vodnej politiky SR do roku 2030 bude vytvárať rámec pre nový prístup k problematike revitalizácií vodných tokov a mokradí, pričom jasne definuje pojem revitalizácií, ktorý bol doposiaľ často nesprávne ponímaný a účelovo „zneužívaný“ v prospech opatrení šedej infraštruktúry a zhoršovania stavu mokradí. Zavádza sa nový komplexný prístup založený na princípe komplexných revitalizácií, preferovaní odstránenia bariér, resp. ich spriechnenia v prípade tých bariér, ktoré nie je možné odstrániť. Rovnako sa presadzuje zmena prístupu v hydroenergetike, kde sa podporuje rekonštrukcia a modernizácia existujúcich vodných elektrární (vrátane ich „ekologizácie“ – „greeningu“) pred budovaním nových.</p>	ŠOP SR

Opatrenie 3.5 Zabezpečiť osvetu, kontrolné a regulačné mechanizmy k zákazu používania oloveného streliva v mokradiach a pripraviť zmeny právnych predpisov a osvetu k obmedzeniu používania olovených rybárskych záťaží	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 3.5: Čiastočne splnené.</p> <p>V rokoch 2019-2020 prebiehali konzultácie k príprave nariadenia Komisie EÚ, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o olovo v strelive používanom v mokradiach alebo v ich okolí, ktoré bolo prijaté a uverejnené v Úradnom vestníku EÚ 26.1.2021 (Nariadenie č. 2021/57 z 25.1.2021), v ktorom je upravený zákaz odpaľovania a nosenia oloveného streliva v mokradiach alebo v pásme do 100 m od mokradí po 15. februári 2023 a ďalšie opatrenia, ktoré bude potrebné uplatňovať aj na území SR. Začala sa tiež diskusia o obmedzení používania olovených rybárskych záťaží.</p> <p>Opatrenie je čiastočne zabezpečené ustanovením § 65 ods. 7 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“).</p>	ŠOP SR, MPRV SR
Cieľ 4 Identifikovanie a stanovenie priorít pri inváziách nepôvodných druhov a ciest ich šírenia, kontrola alebo odstraňovanie invázií druhov a príprava a realizácia manažmentových opatrení na prevenciu ich zavádzania a uchytenia	
Opatrenie 4.1 Vykonať mapovanie invázií druhov rastlín a živočíchov v mokrad'ových lokalitách, ich výskum a určenie priorít pre manažmentové opatrenia	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 4.1: Plní sa priebežne.</p> <p>Mapovanie invázií nepôvodných druhov – Invasive alien species (IAS) je každoročne súčasťou plánu hlavných úloh ŠOP SR. V rámci mapovania IAS rastlín bolo napr. v roku 2019 spomedzi druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a druhov vzbudzujúcich obavy EÚ zmapovaných v chránených územiach 584 lokalít a vo voľnej krajine 496 lokalít, ktoré zahŕňali aj mokrad'ové typy lokalít. Najčastejšie udávanými druhmi v chránených územiach boli: <i>Asclepias syriaca</i>, <i>Fallopia</i> sp., <i>Impatiens glandulifera</i>, <i>Solidago canadensis</i>, <i>Solidago gigantea</i>, <i>Negundo aceroides</i>. Najčastejšie udávanými druhmi mimo chránených území boli: <i>Fallopia</i> sp., <i>Solidago canadensis</i>, <i>Impatiens glandulifera</i>, <i>Negundo aceroides</i>. Spomedzi ďalších nepôvodných druhov, ktoré sa správajú invázne a majú potenciál významne negatívne ovplyvniť pôvodné ekosystémy, bolo v chránených územiach zmapovaných 549 lokalít a vo voľnej krajine 222 lokalít. Najčastejšie udávanými druhmi v chránených územiach boli: <i>Aster lanceolatus</i>, <i>Rhus typhina</i>, <i>Conyza canadensis</i>, <i>Robinia pseudoacacia</i>, <i>Stenactis annua</i>. Najčastejšie udávanými druhmi mimo chránených území boli: <i>Robinia pseudoacacia</i>, <i>Helianthus tuberosus</i>, <i>Impatiens parviflora</i>. Priebežne boli zaznamenávané aj IAS živočíchov, evidované boli najmä druhy nutria riečna cca 200 jedincov v r. 2019, 131 v r. 2020 (v územnej pôsobnosti Správy CHKO Dunajské luhy a Správy CHKO Záhorie), či korytnačka písmenkovaná – 7 jedincov v r. 2019 (územná pôsobnosť správ CHKO Záhorie, Biele Karpaty a NAPANT). Údaje sa priebežne zaznamenávajú do Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS). Mapovanie IAS rýb sa realizuje, ako súčasť priebežného monitorovania stavu druhov európskeho významu, v rámci ichtyologických prieskumov. Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 381/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov“, zapisujú loviaci privlastnené invázne nepôvodné druhy rýb do samostatného riadka záznamu o úlovkoch, pričom sa uvádza druh ryby, množstvo a ich celková hmotnosť. Tieto údaje je možné rovnako využiť ako doplnujúci údaj pre mapovanie invázií druhov živočíchov v mokrad'ových lokalitách. Monitorovanie výskytu IAS rastlín a živočíchov (napr. rýb a rakov) a výskum invázneho správania sa niektorých problematických IAS a v oblasti identifikácie efektívnych metód odstraňovania invázií druhov sú zahrnuté aj do Prioritného akčného rámca (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike podľa článku 8 smernice o biotopoch</p>	ŠOP SR, SVP, š. p., MPRV SR

vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027. Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko realizovala cezhraničný Interreg SR-ČR projekt Revision – „Opatrenia pre zmiernenie dopadov invázných živočíchov na Západnom Slovensku a južnej Morave“. V roku 2021 ŠOP SR participovala v projekte IUCN „Identifikácia, hodnotenie, zdieľanie a šírenie najlepších postupov humánneho odstraňovania invázných druhov“. Projekt je zameraný na sprostredkovanie informácií o najefektívnejších a najhumánnejších opatreniach na odstraňovanie 22 IAS stavovcov (zahrnuté sú aj ryby), ktoré vzbudzujú obavy Únie v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia IAS. Projekt svojimi výstupmi (manuál/príručka o humánnom manažmente invázných druhov stavovcov, brožúrka a informačné listy k vybraným inváznym druhom) má podporiť implementáciu tohto nariadenia v jednotlivých členských štátoch Únie. V rámci projektu sa uskutočnilo aj osem regionálnych workshopov s cieľom získania odborných znalostí špecifických pre každý región. Jeden z nich bol zorganizovaný v on-line priestore v dňoch 10. – 11. júna 2021 aj pre alpský biogeografický región a zúčastnili sa ho experti z Rakúska, Slovinska i Slovenska. V roku 2021 Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Bratislava na základe požiadavky MŽP SR vypracovalo „Identifikáciu a podrobnú analýzu prienikových ciest introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie SR a na územie EÚ cez územie SR“ a následne vypracovali aj „Návrh akčných plánov na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia IAS na územie SR a na územie EÚ cez územie SR.“ Ako najnebezpečnejšie prienikové cesty boli vyhodnotené napr.: prirodzené cezhraničné rozširovanie druhov (zahŕňa aj rozširovanie vodou), samovoľné rozširovanie prostredníctvom umelo vytvorených vodných koridorov.

Legislatívne upravili problematiku nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“); nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 449/2019, ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky; vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov. Aktuálne evidovaný výskyt IAS rastlín Slovenskej republiky je dostupný na interaktívnej mape Slovenska, ktorá je priebežne aktualizovaná z databázy údajov vedenej na ŠOP SR – <http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php>.

SVP, š. p., ako správca vodohospodársky významných vodných tokov, drobných vodných tokov a vodných stavieb zabezpečuje plnenie svojich povinností a činností vyplývajúcich zo zákona číslo 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, ako aj povinnosti odstraňovať invázne nepôvodné druhy rastlín a vykonávať monitoring vývoja spoločenstiev invázných druhov rastlín na pozemkoch vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe SVP, š. p. V blízkosti vodných tokov (inundačné územie) a vodných diel je výskyt invázných druhov rastlín početný, nakoľko sa viaže na sprievodnú drevinovú vegetáciu toku.

Pre dodržanie systematickosti v riešení problému invázných rastlín SVP, š. p. zabezpečuje monitoring výskytu invázných druhov rastlín a odstraňovanie invázných druhov rastlín prostredníctvom cyklických prác v rámci plánu „Opráv a údržieb“, pričom jednotlivé výsledky monitoringu výskytu invázných druhov rastlín a realizácie ich odstraňovania sú zaznamenávané a vyplňané v tzv. „Evidenčných listoch monitorovania invázných druhov rastlín“.

Opatrenie 4.2 Navrhnuť osobitné opatrenia pre invázne druhy v mokradiach a pozdĺž vodných tokov a zabezpečiť odstraňovanie invázných druhov a obnovu poškodených biotopov prioritne v ramsarských lokalitách a iných významných mokradiach (Natura 2000, chránené územia atď.)

Vyhodnotenie opatrenia 4.2: Plní sa priebežne.

Zabezpečenie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a invázných druhov rastlín a živočíchov, odstraňovanie vybraných invázných druhov rastlín a živočíchov, oznamovanie obci odstránenie invázných druhov rastlín v príslušnom katastrálnom území nepôvodných druhov, identifikovanie lokalít, kde boli vysadené nepôvodné dreviny a podávanie podnetov na túto činnosť na príslušné orgány ochrany prírody, koordinácia vykonávania opatrení vykonávaných v rámci manažmentu v príslušných lokalitách a vyhodnotenie ich účinnosti a vplyvu na cieľové druhy a ďalšie aktivity sú súčasťou plánu hlavných úloh ŠOP SR. Odborní pracovníci ŠOP SR upozorňovali na povinnosť odstraňovania invázných druhov – komunikáciou so známymi vlastníkami pozemkov s cieľom upozorniť ich na výskyt invázných druhov na ich pozemkoch, povinnosti ich odstraňovania a odporúčaných metódach odstraňovania. Údaje o výskyte invázných druhov sú pravidelne aktualizované a sprístupňované na adrese <http://www.sopsr.sk/invazne-web/>. Na lokalitách neznámych vlastníkov bolo zabezpečené odstraňovanie invázných druhov v chránených územiach (ktoré zahŕňali aj územia mokradového charakteru) v roku 2019 na 52 lokalitách na výmere 24,1 ha, v r. 2020 na 50 lokalitách na výmere 10,244 ha so zameraním na *Ailanthus altissima*, *Ambrosia artemisifolia*, *Asclepias syriaca*, *Aster lanceolatus* *Digitalis purpurea*, druhy rodu *Fallopia*, *Gleditschia triacanthos*, *Helianthus tuberosus*, *Heracleum mantegazianum*, *Lupinus polyphyllus*, *Negundo aceroides*, *Pteridium aquilinum*, *Paulownia tomentosa*, *Rhus typhina*, *Robinia pseudoacacia*, druhy rodu *Solidago*. Mimo chránených území pracovníci ŠOP SR zabezpečovali odstraňovanie invázných druhov rastlín (*Ambrosia artemisifolia*, *Fallopia japonica*, *Helianthus tuberosus*, *Heracleum mantegazzianum*, *Paulownia tomentosa*, druhy rodu *Solidago*) v roku 2019 na 17 lokalitách na výmere 1,33 ha, v r. 2020 na 29 lokalitách na výmere 3,504 ha. V spolupráci s externými dodávateľmi bolo zabezpečené odstraňovanie invázných druhov rastlín v chránených územiach na 9 lokalitách na výmere 5,460 ha a mimo chránených území na 2 lokalitách na výmere 0,3 ha. Odstraňovanie invázných a nepôvodných invázne sa správajúcich druhov je tiež súčasťou prioritných opatrení Prioritného akčného rámca (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike podľa článku 8 smernice o biotopoch vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027.

Určítym posunom v tejto problematike je, že spôsoby nakladania/eradikácie invázných druhov určuje už samostatná vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa upravujú postupy odstraňovania invázných nepôvodných druhov. ŠOP SR spolupracovala s územne príslušnými okresnými úradmi pri výkone štátneho dozoru, týkajúceho sa podnetov na riešenie výskytu invázných druhov rastlín a povinnosti vlastníka, správcu, nájomcu na ich odstraňovanie. Najviac podnetov riešil Okresný úrad Košice v spolupráci s RCOP v Prešove, kde sa podarilo zabezpečiť i zrealizovať odstraňovanie invázných druhov vo viacerých častiach mesta Košice, napr. Ťahanovce, Krásna, Lorinčík. Medzi riešenými lokalitami boli aj mokrade, napr. štrkovisko Krásna, či viaceré úseky rieky Hornád.

Problematika súvisiaca s inváznymi druhmi rastlín sa priamo dotýka činností SVP, š. p., pri výkone správy a údržby vodných tokov a vodných stavieb. Invázne druhy rastlín majú vysokú konkurenčnú schopnosť voči ostatným druhom rastlín a ich rozvoj a šírenie pozdĺž vodných tokov má za následok narušenie ekosystému prirodzenej brehovej vegetácie. Schopnosť invázných druhov rastlín rásť na rôznych typoch stanovišť, ich odolnosť voči klimatickým podmienkam v období záplav i sucha, ako aj hustota porastov invázných druhov rastlín zasahujúcich do pobrežných pozemkov negatívne vplývajú na kapacitu korýt vodných tokov, bránia prístupu pri výkone údržby vodných tokov a v neposlednom rade majú negatívny dopad na životné prostredie.

SVP, š. p., v rámci vykonávania starostlivosti o vodohospodársky významné vodné toky, drobné vodné toky, vodné stavby a majetok vo vlastníctve Slovenskej republiky,

ŠOP SR, SVP,
š. p., MPRV
SR

<p>v správe SVP, š. p., odstraňuje invázne druhy rastlín s cieľom minimalizovať a regulovať početnosť invázných druhov rastlín vyskytujúcich sa na brehoch vodných tokov, ochranných hrádzach a vodných stavbách za účelom zamedzenia ich ďalšieho rozširovania do okolitého prostredia.</p> <p>Odstraňovanie invázných druhov rastlín vykonáva SVP, š. p. v závislosti od územnej pôsobnosti prostredníctvom Odštepných závodov a im prislúchajúcich Správ povodí a Závodov každoročne. O spôsobe ničenia invázných druhov rastlín rozhoduje najmä spôsob ich rozmnožovania (vegetatívne, generatívne, alebo kombinované), početnosť na lokalite (výskyt jednotlivý, skupinový, masový, monokultúra), charakter a situovanie stanovišťa (najmä rovina, svah, blízkosť toku, typ pozemku), ohrozenosť a veľkosť lokality, ako i ďalšie biologické vlastnosti jednotlivých druhov invázných druhov rastlín.</p> <p>SVP, š. p. vo vzťahu k inváznym druhom rastlín realizuje ich odstraňovanie mechanickým, chemickým a kombinovaným spôsobom v závislosti od spôsobu ich rozmnožovania a vykonáva mapovanie vývoja spoločenstiev týchto rastlín. Pri odstraňovaní invázných rastlín pozdĺž vodných tokov a vodných stavieb vo forme mechanického spôsobu dochádza ku kosbe príp. sekaniu a mulčovaniu. V rámci chemického spôsobu odstraňovania rastlín dochádza k aplikáciám chemických látok, t. j. herbicídov, príp. iných prostriedkov využívaných pri likvidácii invázných rastlín uvedených v aktuálnom zozname registrovaných prípravkov na ochranu rastlín. Kombinovaný spôsob odstraňovania rastlín využíva SVP, š. p. v prípade, keď samotná chemická aplikácia už nie je účinná.</p>	
<p>Opatrenie 4.3 Informovať správcov vodných tokov, obce a ďalšie subjekty, získavať podporu a angažovanosť širokej verejnosti pre prevenciu, kontrolu a odstraňovanie invázných druhov rastlín a živočíchov v mokradiach</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 4.3: Plní sa priebežne.</p> <p>Spolupráca s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, upozorňovanie na výskyt a povinnosť odstraňovania invázných druhov, vrátane organizovania informačných seminárov, oznamovanie obci a ďalšie aktivity sú súčasťou plánu hlavných úloh ŠOP SR. Priebežne boli informované obce o výskyte IAS vrátane informačných letákov. Údaje o výskyte invázných druhov sú pravidelne aktualizované a sprístupňované na adrese http://www.sopsr.sk/invazne-web/. V záujme systematického riešenia problematiky invázných druhov rastlín v meste Košice Okresný úrad Košice v spolupráci s RCOP v Prešove zorganizoval dňa 3. novembra 2021 pracovné stretnutie zástupcov Magistrátu mesta Košice i zástupcov všetkých mestských častí, kde boli prezentované požiadavky vyplývajúce zo zákona č. 150/2019 a jeho vykonávacích predpisov. Zároveň boli predstavené výsledky projektu zameraného na mapovanie invázných druhov rastlín v meste Košice – realizáciu projektu zabezpečovalo Východoslovenské múzeum v Košiciach. Výsledkom pracovného rokovania bola požiadavka jednotlivých mestských častí na zorganizovanie podobných pracovných stretnutí pre občanov týchto častí v roku 2022. Informácie o problematike invázných druhov pre verejnosť sú poskytované aj na web stránke ŠOP SR (https://invaznedruhy.sopsr.sk/). Konkrétnu spoluprácu ŠOP SR (RCOP v Prešove) s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov ilustruje príklad SVP, OZ Košice, kde na základe záujmu OZ Green Society Košice prispieť k riešeniu problematiky invázných druhov rastlín bol vybraný úsek Hornádu v časti Košice – Sever, kde OZ Green Society za spolupráce aj s SVP, OZ Košice realizovalo v brehovej a sprievodnej vegetácii Hornádu odstraňovanie invázneho druhu pohánkovec český. Populáciu sa podarilo výrazne potlačiť a OZ Green Society plánuje v práci pokračovať až do úplného odstránenia pohánkovca a zabezpečením následnej revitalizácie dotknutej časti územia.</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>
<p>Zámer 2: Efektívna ochrana a manažment sústavy ramsarských lokalít (RL)</p>	
<p>Cieľ 5 Zachovanie charakteru ekosystémov ramsarských lokalít prostredníctvom efektívneho plánovania a spravovania (manažmentu)</p>	

<p>Opatrenie 5.1 Zabezpečiť územnú ochranu RL a identifikovaných najvýznamnejších lokalít pre vodné vtáky (Critical Site Network), t. j. zaradenie do kategórie chránených území tých lokalít, ktoré nie sú súčasťou chránených území a vypracovať programy starostlivosti o tieto RL (územia medzinárodného významu)</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 5.1: Úloha sa plní priebežne. Väčšina ramsarských lokalít má zabezpečenú územnú ochranu a postupne sa spracovávajú programy starostlivosti o tieto územia. V rámci uvedeného opatrenia poskytuje SVP, š. p. súčinnosť, napr. v prípade zámeru vyhlásenia PR Oborínsky luh, zámeru vyhlásenia PR Veľký Bukovec, pri vyhlasovaní územnej ochrany a i.</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p.</p>
<p>Opatrenie 5.2 Vypracovať programy starostlivosti/programy záchrany pre všetky RL a pre územia Natura 2000 mokrad'ového charakteru</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 5.2: Plní sa priebežne. Programy starostlivosti boli vypracované pre časti ramsarských lokalít, ktoré sú súčasťou sústavy Natura 2000 (RL Moravské luhy, Mokrade Turca, Latorica, Alúvium Rudavy, Mokrade Oravskej kotliny, Poiplie, Parížske močiare). Ďalšie programy starostlivosti sú v rôznom štádiu vypracovania a prerokovania/schvaľovania. Návrhy programov starostlivosti boli vypracované pre lokalitu Senné rybníky, Rieka Orava a jej prítoky a Šúr. Ramsarské lokality, resp. iné mokrade sú súčasťou chránených území, vrátane chránených vtáčích území (CHVÚ), pre ktoré vláda SR k januáru 2021 schválila 21 programov starostlivosti, z toho 7 v rokoch 2019 – 2020 (https://www.minzp.sk/natura2000/chrane-ne-vtacie-uzemia/programy-starostlivosti-chvu.html), pre CHVÚ Senianske rybníky a CHVÚ Medzibodrožie boli v roku 2021 dopracované a prerokované. Na uvedenom opatrení spolupracuje SVP, š. p., formou stanovísk k programom starostlivosti, napr. návrh Programu starostlivosti o CHA Plavečské štrkoviská 2019 - 2048, Program starostlivosti o CHVÚ Senianske rybníky na roky 2021 – 2050, Program starostlivosti o CHVÚ Čergov na roky 2019 – 2048 a i.</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p.</p>
<p>Opatrenie 5.3 Schváliť a implementovať programy starostlivosti/programy záchrany o najmenej 5 RL (Rieka Orava a jej prítoky, Mokrade Oravskej kotliny, Poiplie, Parížske močiare, Šúr) a 20 chránených území mokrad'ového charakteru</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 5.3: Čiastočne splnené. V roku 2019 bol schválený program starostlivosti o prírodnú pamiatku Ostrá hora (časť SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny), PR Malé jazerá (SKUEV0335 Malé osturnianske jazerá), PR Veľké osturnianske jazero (SKUEV0334 Veľké osturnianske jazero) a PR Záhradská (SKUEV0374 Záhradská), v roku 2020 bol schválený program starostlivosti o Chránené vtáacie územie Žitavský luh, realizovali sa viaceré predtým schválené programy starostlivosti o mokrad'ové územia (viac ako 30). Programy starostlivosti o RL Rieka Orava a jej prítoky, Mokrade Oravskej kotliny a Šúr sú v procese spracovania. Implementácia projektu OP KŽP „Realizácia programov starostlivosti o NPP Demänovské jaskyne a Zápoľná jaskyňa“ (zahŕňa ramsarskú lokalitu Jaskyne Demänovskej doliny) začala v r. 2020. Integrovaný projekt LIFE „Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike (LIFE-IP NATURA 2000 SVK) zahŕňa aktivity na manažment a revitalizáciu biotopov a druhov vrátane niektorých ramsarských lokalít (Moravské luhy, Latorica, Mokrade Oravskej kotliny). Ďalšie projekty LIFE sa realizujú v ramsarských lokalitách Poiplie, Parížske močiare a Senné. Viacero revitalizačných projektov sa realizovalo v ramsarskej lokalite Dunajské luhy. Projekt OPKŽP Realizácia programu starostlivosti o Chránené vtáacie územie Horná Orava podporí aj implementáciu opatrení v RL Mokrade Oravskej kotliny. Projekt Interreg Slovensko-Rakúsko „Ochrana a rozvoj prepojenia riečnych biotopov v oblasti Alpsko-karpatského koridoru“ podporil aj revitalizačné opatrenia v RL Alúvium Rudavy.</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p.</p>

SVP, š. p. poskytuje konzultačnú činnosť pri rôznych LIFE projektoch, z ktorých niektoré sa týkajú aj RL.	
Opatrenie 5.4 Sledovať efektívnosť starostlivosti o ramsarské lokality formou ročného hodnotenia podľa metodiky CPAMETT (<i>Carpathian Protected Areas Management Effectiveness Tracking Tool</i>)	
Vyhodnotenie opatrenia 5.4: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Pravidelné sledovanie efektívnosti manažmentu ramsarských lokalít sa v tomto období nevykonávalo.	ŠOP SR
Opatrenie 5.5 Spracovať usmernenie pre orgány štátnej správy v oblasti životného prostredia o územiach medzinárodného významu a ohľadom posudzovania vplyvov na životné prostredie a strategického hodnotenia v týchto územiach	
Vyhodnotenie opatrenia 5.5: Plní sa priebežne. Vypracované boli usmernenia pre orgány štátnej správy v oblasti životného prostredia (MŽP SR, okresné úrady, SIZP) najmä ohľadom výkladu pojmu mokrad' a zmeny ekologického charakteru mokradí.	MŽP SR, ŠOP SR
Opatrenie 5.6 Aktualizovať ramsarské informačné formuláre a mapy RL v šesťročných cykloch	
Vyhodnotenie opatrenia 5.6: Splnené čiastočne. Vypracované boli podklady pre aktualizáciu všetkých ramsarských lokalít. Na úlohe sa ďalej pracuje.	ŠOP SR
Cieľ 6 Významné zvýšenie počtu ramsarských lokalít v sústave, s prihliadnutím na nedostatočne zastúpené typy mokradí a na cezhraničné lokality	
Opatrenie 6.1 Rozšíriť Zoznam mokradí medzinárodného významu o nedostatočne zastúpené typy mokradí zo SR (najmä slaniská, horské plesá, rašeliniská, horské toky, vodopády, vápňité slatiny a i.)	
Vyhodnotenie opatrenia 6.1: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Úloha sa zatiaľ nerealizovala z dôvodu nedostatku kapacít na ŠOP SR. Diskutovaná bola príprava návrhu ramsarskej lokality Povodie rieky Belá.	ŠOP SR
Cieľ 7 Vykonanie opatrení v lokalitách, ktoré sú ohrozené stratou ekologického charakteru	
Opatrenie 7.1 Vykonať operatívne opatrenia v RL ohrozených stratou ekologického charakteru na odvrátenie ich ohrozenia (najmä Šúr, Dunajské luhy, Parížske močiare, Rieka Orava a jej prítoky, Poptie)	
Vyhodnotenie opatrenia 7.1: Plní sa priebežne. V rámci projektov LIFE „Obnova mokradí a ochrana vtákov v chránených vtáčích územiach Poptie, Horná Orava a Senianske rybníky na Slovensku“, „Integrovaný manažment riečnych ekosystémov na juhozápadnom Slovensku“, „Danube Wild Island Habitat Corridor“, „Dynamické línie života Dunaja“, „Obnova a manažment dunajských lužných biotopov“, „Obnova biotopov pre hraboša severského panónskeho * <i>Microtus oeconomus mehelyi</i> “ sa realizujú opatrenia na zlepšenie vodného režimu v CHVÚ a ÚEV, ktoré sú aj súčasťou ramsarských lokalít. V rámci RL Tisa bolo vykonané SVP, š. p., Odštepny závod Košice, Správa povodia Bodrogu v Trebišove, zlepšenie vodného režimu v ramene Stará Tisa a v ramene Latorica v k. ú. Boľ. Konceptné opatrenia sú plánované v rámci opatrení na zabezpečenie laterálnej konektivity v zmysle Vodného plánu SR.	ŠOP SR, SVP, š. p.
Zámer 3: Múdre a udržateľné využívanie všetkých mokradí	
Cieľ 8 Skompletizovanie inventarizácií mokradí, sprístupnenie výsledkov mapovania a ich využitie pre ochranu a efektívny manažment všetkých mokradí	
Opatrenie 8.1 Pokračovať v celoplošnom mapovaní mokradí na Slovensku s dôrazom na zachovalé úseky riečnych ekosystémov s hodnotením ich významnosti, informácie sprístupniť na internete	
Vyhodnotenie opatrenia 8.1: Splnené čiastočne. Mapovanie mokradí je súčasťou plánu hlavných úloh ŠOP SR, mapovanie je však nedostatočné, čiastkové a nesystémové. Mapovanie mokradí a pôd bohatých na uhlík bolo zahrnuté do návrhu medzinárodného projektu CARPWET – Karpatské mokrade ako riešenia založené na prírode pre zmiernovanie zmeny klímy.	ŠOP SR
Opatrenie 8.2 Podporovať výskum realizácie biotických a abiotických zložiek a prvkov v mokradiach s cieľom zlepšenia stavu vedomostí, zabezpečiť sprístupnenie poznatkov a prenos informácií do praxe a rozhodovacích procesov.	

<p>Vyhodnotenie opatrenia 8.2: Plní sa priebežne. Výskum zložiek a prvkov mokradí (vrátane podzemných mokradí v jaskyniach) je súčasťou plánov hlavných úloh ŠOP SR. Ako príklad výskumu zameraného na podmienky výskytu a biotopy migrujúcich rýb, najmä jeseterov pozdĺž Dunaja, môžeme uviesť Interreg DTP projekt MEASURES „Managing and restoring aquatic EcologicAl corridors for migratory fiSh species in the danUbe RivEr baSin“, do ktorého boli zapojené aj inštitúcie zo SR. Priebežne sa realizujú ichtyologické prieskumy na vodných tokoch v rámci dopĺňania údajov o výskyte druhov národného i európskeho významu, ako aj pre zisťovanie stavu druhov európskeho významu (pre reporting pre Európsku komisiu). Opatrenie podporuje Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy; ŠO 1.3.</p>	ŠOP SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy a Sekcia ochrany vôd, MPRV SR
<p>Opatrenie 8.3 Prepojiť databázy z projektov, výskumov a ďalších zdrojov a zabezpečiť ich aktualizáciu s využitím štandardných dátových formulárov lokalít Natura 2000 a zabezpečiť ich sprístupnenie</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 8.3: Čiastočne splnené. Výsledky z výskumov a rôznych projektov sú vkladané do Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) ŠOP SR. Ak sa dokončia všetky relevantné vrstvy, bude potrebné, aby sa databázy ŠOP SR a MPRV SR a ich relevantných organizácií v oblasti ochrany mokradí a rašelinísk postupne prepojili.</p>	ŠOP SR
<p>Opatrenie 8.4 Monitorovať mokradňové biotopy a druhy európskeho a národného významu, prioritne v chránených územiach, územiach Natura 2000 a územiach medzinárodného významu a koordinovať monitoring s cieľmi a úlohami smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (ďalej len „rámcová smernica o vode“) a s medzinárodnými monitorovacími programami.</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 8.4: Plní sa priebežne. Monitoring biotopov a druhov je súčasťou plánu hlavných úloh ŠOP SR, vrátane aktivít podporených v rámci projektu OPKŽP „Monitoring druhov a biotopov európskeho významu v zmysle smernice o biotopoch a smernice o vtácoch“ a zabezpečuje sa prevádzka Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) ŠOP SR a jeho napĺňanie údajmi. V rámci zostavovania Rámcového programu monitorovania vôd Slovenska na obdobie 2022-2027 sa plánuje rozšírenie monitorovania stavu podzemných vôd aj do vybraných ekosystémov/biotopov závislých na podzemných vodách monitorovaných ŠOP SR (TML). Kontinuálny monitoring vodného režimu (povrchové, podzemné vody, príp. vplyv okolitých tokov, kanálových sústav) prebieha v lokalitách: Morava (SKUEV0313 Devínske jazero), ramenná sústava Dunaja (SKUEV0090 Dunajské luhy), Čičovské luhy (SKUEV0182), Dunajské trstiny (SKUEV0077), mokrade pozdĺž Čiližského potoka (SKUEV0227 Čiližské močiare), Listové jazero (SKUEV0073), Martovská mokraď (SKUEV0070), Alúvium Starej Nitry (SKUEV0155), Pohrebište (SKUEV0395), Kamenínske slaniská (SKUEV0066).</p>	ŠOP SR, VÚVH
<p>Opatrenie 8.5 Zabezpečiť skvalitnenie a pravidelnú aktualizáciu webových stránok MŽP SR, ŠOP SR, CWI a ďalších relevantných inštitúcií a poskytovanie informácií súvisiacich s mokraďami pre verejnosť najmä obciam v ramsarských lokalitách, odborným inštitúciám, okresným úradom, vlastníkom a užívateľom pozemkov a pod. Pri zriadení internetového portálu pre ekosystémy poskytovať a aktualizovať informácie o mokradiach, relevantnými údajmi a odkazmi o mokradiach prispievať do mechanizmu „clearing house“ pre biodiverzitu, v rámci enviroportálu (a geoportálu) doplniť pre verejnosť základné informácie o mokradiach, interaktívnu mapu mokradí a priebeh hraníc ramsarských lokalít (ako aj ostatných mokradí na rôznych hierarchických úrovniach – lokálne, regionálne, národné)</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 8.5: Plní sa priebežne. V roku 2020 boli aktualizované a doplnené web stránky MŽP SR a ŠOP SR venované mokradiam a Ramsarskému dohovoru. https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/ramsarsky-dohovor/; https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/uzemia-medzinarodneho-vyznamu/;</p>	ŠOP SR, MŽP SR

Cieľ 9 Posilnenie múdreho a udržateľného využívania mokradí prostredníctvom integrovaného manažmentu na úrovni povodia	
Opatrenie 9.1 Doplniť do národnej sústavy chránených území lokality s typmi biotopov a druhmi národného významu (vrátane migrujúcich druhov) na základe najnovších vedeckých poznatkov a zoznamov chránených druhov, s vytvorením odolnej siete lokalít na migračných trasách vodných vtákov a rýb (napr. jeseterovitě)	
Vyhodnotenie opatrenia 9.1: Plní sa priebežne. Pri vyhlásení ÚEV za chránené územia boli vyhlásené aj mokraďové územia (opatrenie 2.1). ŠOP SR v r. 2020 – 2021 dopracovala odborný návrh doplnku národného zoznamu ÚEV; v rovnakom období MŽP SR zvolalo takmer 200 prerokovaní. Návrh obsahoval aj riečne územia (územia, kde predmetom ochrany sú ryby a ďalšie druhy živočíchov viazaných na vodné prostredie a porasty lužných lesov) a lokality s výskytom penovcových pramenísk, slanísk, rašelinísk ai. Všetky lokality prirodzeného výskytu, potenciálneho a historického výskytu jeseterovitých rýb sú prekryté európskou sústavou chránených území Natura 2000 alebo územiami národnej sústavy (napr. CHKO Dunajské luhy, CHKO Latorica, resp. CHKO Záhorie).	ŠOP SR, MŽP SR
Opatrenie 9.2 Zlepšovať stav mokraďových typov biotopov (najmä slanísk, vybraných travinno-bylinných biotopov, rašelinísk, slatín, pramenísk, vybraných lesných biotopov, hniezdných stanovišť a stanovišť pre migrujúce druhy na vodných biotopoch) a zlepšovať starostlivosť o vybrané mokraďové druhy živočíchov (napr. bobor, vydra, ryby, korytnačka močiarna, vodné a na vodu viazané vtáky, atď.) najmä prostredníctvom zonácie území, programov starostlivosti/programov záchrany a realizáciou manažmentových opatrení, predovšetkým v chránených územiach, územiach Natura 2000 a v územiach medzinárodného významu so zohľadnením širšieho okolia (mikropovodia) mokradí	
Vyhodnotenie opatrenia 9.2: Plní sa priebežne. Opatrenia sa realizujú v rámci činnosti štátnej ochrany prírody SR, rôznych projektov štátnych a mimovládnych organizácií (napr. Bratislavské regionálne ochranné združenie - BROZ, Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie a i.). Významne bude opatrenie realizované cez Integrovaný projekt LIFE „Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike“, ktorý zastrešuje MŽP SR a jeho realizácia začala v roku 2021. V rámci tohto projektu je plánovaná výstavba prírodnej infraštruktúry a budovanie kanálu na prívod vody do mŕtveho ramena Tajba a je plánovaný aj manažment kladísk korytnačky močiarnnej. Príkladom projektov na zlepšovanie stavu mokraďových biotopov v Podunajsku je LIFE projekt „Integrovaný manažment riečnych ekosystémov na juhozápadnom Slovensku“. Realizujú sa opatrenia zo schváleného programu záchrany korytnačky močiarnnej - napr. monitoring korytnačky na Slovensku, manažment kladísk v blízkosti Tajby (odstraňovanie náletu a invázných druhov rastlín, krov a stromov) a zavodenie Tajby (obnovenie vodného režimu resp. zavodenie lokality), z dôvodu dlhodobého nedostatku zrážok bolo v októbri 2021 vykonané prečerpávanie vody do NPR Tajba z neďalekého Bodrogu a tým zvýšenie jej hladiny (realizoval Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. na základe objednávky ŠOP SR).. V novembri 2021 sa uskutočnilo pracovné stretnutie odborníkov Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV, ŠOP SR, VÚVH, Slovenského rybárskeho zväzu Rady Žilina a ďalších expertov k problematike ochrany jeseterov a iných ohrozených druhov rýb a predložené boli návrhy na riešenia v nasledujúcom období. SVP, š. p. v rámci starostlivosti o vybrané mokraďové druhy živočíchov (ryby) vykonáva spriechodnenia migračných bariér/prekážok na vodohospodársky významných tokoch a na objektoch v správe SVP, š. p., v zmysle opatrení prijatých vo Vodnom pláne Slovenska. Napríklad v rámci protipovodňového opatrenia budovanom na Klátovskom ramene (SKÚEV0075) sú zo strany SVP, š. p., Odštepňý závod Bratislava, vykonané nasledovné preventívne opatrenia:	ŠOP SR, SVP, š. p., MPRV SR

<ul style="list-style-type: none"> – s ohľadom na požiadavku dosiahnutia dobrého ekologického stavu povrchových vôd, ktorý je jedným zo základných environmentálnych cieľov rámcovej smernice o vode bola navrhnutá biologicko – technická úprava Klátovského ramena v mieste zátvorného objektu, – vybudovať nový vtáči ostrovček medzi „Prepojením Klátovského ramena“ a pôvodným korytom Klátovského ramena, v úrovni brehovej čiary Klátovského ramena, t. j. na kóte 109,25 – 109,40 m n. m. s nepravidelným členitým terénom pre zabezpečenie suchších a mokrých miest ostrovčeka, – na rovnakej úrovni, t. j. na kóte 109,25 – 109,40 m n. m., vybudovať aj tzv. poloostrovčeky nad a pod zátvorným objektom, – terénu úpravu ostrovčeka a poloostrovčeka riešiť bez zahumusovania, tzn. že ostanú bez úpravy na vyššie uvedených kótach, pričom rastlinné spoločenstvo sa vytvorí samo – náletovou zeleňou, – opevnenie svahov ostrovčekov a poloostrovčekov bude riešené v sklone 1:3 a bude pozostávať z kamennej nahádzky hrúbky 20,00 cm s preštrkovaním, pričom päty svahov budú stabilizované zapustenou kamennou pätkou do hĺbky 60,00 cm, – novovybudované koryto Klátovského ramena bude opevnené hrubozrnným štrkom, vzhľadom k tomu, že koryto v tomto úseku bude široké 40,00 m a rýchlosť prúdenia vody bude do 0,5 m³.s⁻¹. <p>V rámci RL Tisa bolo vykonané SVP, š. p., Odštepny závod Košice, Správa povodia Bodrogu v Trebišove, zlepšenie vodného režimu v ramene Stará Tisa a v ramene Latorice v k. ú. Boľ. SVP, š. p., Odštepny závod Košice, ďalej spolupracoval pri ochrane bobra (<i>Castor fiber</i>) so ŠOP SR, ako aj pri manažmentových opatreniach v biotope korytnačky močiarnej (<i>Emys orbicularis</i>).</p> <p>Opatrenie bolo prerokované aj v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Nakoľko sa ochrana mokradí a rašelinísk stane dôkladnejšou súčasťou aj jej implementácie, v prvom rade je potrebné z uvedeného zdroja pokryť lepšie ochranu mokradí a rašelinísk– súčasne je potrebné sa detailnejšie zamerať na ich ochranu aj z ďalších relevantných zdrojov, ktoré budú ochranu mokradí zabezpečovať cielenejšie.</p>	
<p>Opatrenie 9.3 Vytýčiť zóny pokoja a zvýšiť priamy dozor na ohrozených hniezdných lokalitách v mokradiach, ktoré sú pod veľkým antropickým vplyvom a zabezpečiť ochranu vodných vtákov počas nepriaznivých poveternostných situácií</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 9.3: Plní sa priebežne. Spracované boli návrhy na zavedenie legislatívnych opatrení na zlepšenie ochrany vodných vtákov počas nepriaznivých poveternostných situácií prostredníctvom zákona o poľovníctve.</p>	ŠOP SR
<p>Opatrenie 9.4 Zlepšiť komunikáciu so všetkými zainteresovanými subjektmi, aktualizovať/obnoviť/vytvoriť konzultačné zbory pri správach chránených území a zverejniť kontakty na web stránke ŠOP SR</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 9.4: Plní sa priebežne. Komunikácia so zainteresovanými subjektmi je súčasťou činnosti ŠOP SR aj mimovládnych organizácií pri zabezpečovaní ochrany, manažmentu a obnovy mokradí.</p>	ŠOP SR, MŽP SR
<p>Opatrenie 9.5 Zabezpečiť pravidelnú komunikáciu a efektívnu spoluprácu s relevantnými partnermi v susedných krajinách najmä v cezhraničných mokradiach: RL Latorica, RL Alúvium Tisy, TRL Niva na sútoku Morava-Dyje-Dunaj, RL Mokrade Oravskej kotliny, RL Poiplie, RL Dunajské luhy, RL Domica-Baradla, BR Tatry a zahrnúť problematiku do bilaterálnych dohôd</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 9.5: Plní sa priebežne.</p>	ŠOP SR

<p>Cezhraničné vzťahy boli v sledovanom období ovplyvnené obmedzeniami vyplývajúcimi z pandémie COVID-19. Prevažne sa realizujú prostredníctvom medzinárodných a cezhraničných projektov (napr. LIFE „Danube Wild Island Habitat Corridor“ – WILDIsland; Interreg DTP „Prepojenie dunajských chránených území za účelom vytvorenia dunajského biotopového koridoru“ – DANUBE parksCONNECTED; Interreg Slovenská republika - Maďarsko „Rozvoj liečebného turizmu v jaskyniach svetového dedičstva Aggtelekského a Slovenského krasu“; „Vráťme mŕtvym ramenám život!“; „Bodrog, živá rieka“; Interreg Slovensko – Rakúsko „Ochrana a rozvoj prepojenia riečnych biotopov v oblasti Alpsko-karpatského koridoru“; „Ecoregion SKAT - Posilnenie spolupráce v oblasti ekoturizmu v cezhraničnom regióne Slovenska a Rakúska“; „Posilnenie biodiverzity a ekologickej siete na území rieky Moravy prostredníctvom manažmentu biotopov a environmentálnej výchovy (zvyšovania povedomia) v ekocentrách“; Interreg SR-ČR „Živé brehy - spoločná ochrana riečnych ekosystémov“, „Spoločne proti vodnej erózii a vysychaniu mokradí“ a i., realizovaných štátnymi a mimovládnyimi organizáciami. ŠOP SR (Správy CHKO Dunajské luhy a CHKO Záhorie) a Bratislavské regionálne ochrannárske združenie BROZ sú aktívnymi členmi Asociácie DANUBEPARKS a spolupracujú s chránenými územiami pozdĺž Dunaja. ŠOP SR tiež spolupracuje s Riaditeľstvom NP Duna-Ipoly pri príprave a implementácii rôznych projektov. Spolupráca s relevantnými partnermi v Českej republike je zahrnutá do rámcovej dohody o spolupráci medzi ŠOP SR a Agentúrou ochrany prírody a krajiny ČR a prebieha aktívna a intenzívna spolupráca s Ministerstvom životného prostredia ČR a Českým ramsarským výborom, vrátane konzultácií o ochrane prihraničných mokradí.</p>	
<p>Opatrenie 9.6 Rozvíjať osvetu a podporu pre vytváranie umelých mokradí a využívanie koreňových čistiarní odpadových vôd aj prostredníctvom masmédií</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 9.6: Čiastočne splnené. Opatrenie bolo zahrnuté do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 v sekcii 2. Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou. Bolo zahrnuté aj do príručky SAŽP Zelená infraštruktúra a jej význam v protipovodňovej ochrane (2021). Niektoré čiastkové opatrenia (napr. revitalizácia mokrade, rašelinísk, dažďové záhrady a pod.) sa uvádzajú i v Katalógu vybraných adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vo vzťahu k využitiu krajiny (SAŽP, 2018).</p>	<p>ŠOP SR, SAŽP</p>
<p>Cieľ 10 Demonštrovanie a zdokumentovanie služieb a úžitkov mokradí</p>	
<p>Opatrenie 10.1 Pri vypracovaní metodiky hodnotenia ekosystémových služieb a jej implementácii na modelových územiach zohľadňovať aj benefity poskytované ramsarskými lokalitami a ďalšími mokradami</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 10.1: Plní sa priebežne. Do príručky Karpatský nástroj pre hodnotenie ekosystémových služieb (Carpathian Ecosystem Services Toolkit), vypracovanej v rámci projektu Interreg CENTRAL EUROPE Centralparks, bola zaradená aj informácia o návode Ramsarského dohovoru na rýchle hodnotenie ekosystémových služieb mokradí. V rámci štúdie o hodnote ekosystémov a ich služieb na Slovensku (Černecký et al. 2020) boli hodnotené aj ekosystémové služby mokradí a vodných ekosystémov (http://www.sopsr.sk/files/hodnota-ekosys.pdf). Súvisiace opatrenia AP NLP SR 2015 – 2020: Pokračovať vo výskume a vývoji systému identifikácie, kvantifikácie a platieb za využívanie najvýznamnejších ekologických a sociálnych funkcií lesov – ekosystémových služieb; permanentne analyzovať princípy, metódy a postupy ich hodnotenia a oceňovania; Vypracovať systém hodnotenia ekosystémových služieb lesov s ohľadom na celospoločenské požiadavky a oprávnené záujmy vlastníkov lesov. Opatrenia súvisiace s ekosystémovými službami lesa a platbami za ne sú zohľadnené aj v návrhu AP NLP SR na roky 2021 – 2030.</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR, MPRV SR</p>

Opatrenie 10.2 Doplniť kapitoly o ekosystémových službách (vrátane ekosystémových služieb mokradí) pre potreby zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
Vyhodnotenie opatrenia 10.2: Čiastočne splnené. Ako podklad môžu byť využité materiály vydané ŠOP SR – Katalóg ekosystémových služieb Slovenska (Mederly, Černecký et al. 2019, http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/Katalog-ES.pdf) a Hodnota ekosystémov a ich služieb na Slovensku (Černecký et al. 2020, http://www.sopsr.sk/files/hodnota-ekosys.pdf).	ŠOP SR, MŽP SR
Opatrenie 10.3 Rozpracovať rezolúciu Ramsarského dohovoru týkajúcu sa rýchleho hodnotenia ekosystémových služieb mokradí (COP 13 18.18 <i>Rapid assessment of wetland ecosystem services</i>), metodiku na výpočet hodnoty ekosystémových služieb mokradí a následne navrhnúť systém platieb za ekosystémové služby (v podmienkach SR)	
Vyhodnotenie opatrenia 10.3: Čiastočne splnené. Do príručky Karpatský nástroj pre hodnotenie ekosystémových služieb, vypracovanej v rámci projektu Interreg CENTRAL EUROPE Centralparks, bol zaradený odkaz na návod Ramsarského dohovoru na rýchle hodnotenie ekosystémových služieb mokradí.	ŠOP SR
Opatrenie 10.4 Rozpracovať systém podpory lokálnych produktov, certifikácie a predaja regionálnych produktov z ramsarských lokalít a iných významných mokradí a chránených území prostredníctvom vhodných regionálnych schém alebo certifikačných systémov	
Vyhodnotenie opatrenia 10.4: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Na úlohe sa v hodnotenom období nepracovalo z dôvodu nedostatku kapacít.	
Opatrenie 10.5 Pripraviť pilotný projekt pre demonštrovanie ekosystémových služieb mokradí a RL (napr. Parížske močiare, Dunajské luhy, Rudava, Morava, Latorica) vrátane kultúrnych funkcií mokradí.	
Vyhodnotenie opatrenia 10.5: Čiastočne splnené. Na úlohe sa čiastočne pracovalo v rámci projektu Interreg DTP Danube Floodplain – Zníženie rizika záplav prostredníctvom revitalizácie alúvií pozdĺž rieky Dunaj a prítokov (partneri SVP, š. p., VÚVH), kde boli testované prístupy hodnotenia ekosystémových služieb v pilotných územiach alúvií rieky Dunaj a prítokov (mimo územia SR).	ŠOP SR
Cieľ 11 Prebiehajúca alebo ukončená obnova (revitalizácia) v degradovaných mokradiach, prioritne v lokalitách, ktoré sú významné pre ochranu biodiverzity, znižovanie rizika prírodných pohrôm, pre udržiavanie životnej úrovne obyvateľov a/alebo pre zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na zmenu klímy	
Opatrenie 11.1 Pripraviť a realizovať národný program obnovy mokradí a riečnych ekosystémov s návrhom priorít a konkrétnych opatrení (so zameraním najmä na obnovu laterálnej konektivity a vytvorenia/rozšírenie inundácií v nížinných oblastiach, obnovu rašeliniskových typov biotopov s ohľadom na ich schopnosť viazať uhlík a zadržiavať vodu), prepojených o. i. na budovanie zelenej/modrej infraštruktúry a predložiť návrh na zaradenie do Vodného plánu Slovenska 3 (na roky 2022 – 2027)	
Vyhodnotenie opatrenia 11.1: Plní sa priebežne. Opatrenie bolo zaradené do návrhu Konceptie vodnej politiky SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 v sekcii 6. Živé rieky. Bola zostavená expertná skupina MŽP SR pre revitalizáciu vodných tokov a ŠOP SR pracovala na návrhoch pre prioritné revitalizácie tokov a mokradí. Vo Vodnom pláne Slovenska III sú napr. zaradené v rámci obnovy laterálnej konektivity, prepojenia bočných ramien nasledujúce aktivity SVP, š. p., Odštepny závod Bratislava, na vodných tokoch: <ul style="list-style-type: none"> – ľavostranná ramenná sústava Dunaja rkm 1841 – 1820,5, obnova prepojenia ramien a reliktov; – Dunaj rkm 1810 – 1790, opatrenia pre ramennú sústavu Medveďov - Klúčovec rkm 1809 - 1799; – prepojenie ramien Dunaja v rkm 1795 – 1790 v oblasti Klížskej Nemej (obnova mokradí); 	ŠOP SR, SVP, š. p., VUVH, MŽP SR

<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia toku Rudava rkm 7,830 - rkm 9,960; - sprietočnenie odrezaných meandrov Moravy: plná integrácia v lokalitách rkm 69 - 52; - prepojenie reliktov a mokradí inundácie Moravy s hlavným tokom vybudovaním nápušných/výpušných kanálikov (napr. lokalita Židova Morávka v rkm 54); - obnova laterálnej konektivity v oblasti Komárno - Nová Stráž, rkm 1775 – 1773,8; - obnova laterálnej konektivity v oblasti Mužľa, rkm 1732,3 – 1730, oblasť ústia Hrona, rkm 1716,7 – 1714,1. <p>Do Vodného plánu SR na roky 2021-2027 boli vybrané prioritné vodné útvary s potrebou revitalizácie – pre 26 prioritných vodných útvarov boli navrhnuté opatrenia na elimináciu hydromorfologických vplyvov, t. j. na zlepšenie hydrologie, morfológie a kontinuity (opatrenia KTM7, KTM6, KTM5 podľa Rámcovej smernice o vode). Súčasťou týchto opatrení sú aj opatrenia na obnovu laterálnej konektivity (prevažne prepojenie bočných ramien a reliktov s tokom, prepojenie ramien navzájom, obnova mokradí, premeandrovanie toku a pod.).</p>	
<p>Opatrenie: 11.2 Zabezpečiť realizáciu navrhovaných adaptačných opatrení z aktualizovanej Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (ochranné opatrenia na infiltračných územiach a v pramenných oblastiach, riešenie environmentálnych záťaží, zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity krajiny, protierózne opatrenia, zmeny vo využívaní poľnohospodárskej krajiny, udržateľné obhospodarovanie trávnych porastov, manažment a revitalizácia mokradí, vrátane rašelinísk, umožnenie prirodzenej dynamiky tokov, vytváranie mokradí, rovnako v zastavaných územiach, zalesňovanie, budovanie zelenej infraštruktúry a i.)</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 11.2: Plní sa pribežne.</p> <p>ŠOP SR v rámci Karpatskej iniciatívy pre mokrade spolupracovala na návrhu projektového zámeru na mapovanie, manažment a obnovu mokradí, najmä rašelinísk a pôd bohatých na organický uhlík a ich využitie ako riešení založených na prírode pre zmierňovanie zmeny klímy. Revitalizácia rašelinísk a ďalších typov mokradí významných z hľadiska adaptácie a mitigácie je súčasťou Integrovaného projektu LIFE „Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike“ a projektu „Ekohydrologická obnova mokradí v Karpatoch“, schváleného na financovanie z Nórskeho programu SK-Klíma financovanej z Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 (Nórskeho grantov) a štátneho rozpočtu SR. K implementácii opatrenia prispeje aj ďalších 5 projektov schválených v rámci uvedenej výzvy programu SK-Klíma.</p> <p>Uznesením vlády SR č. 476 zo dňa 31.8.2021 bol schválený Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy - ochrana mokradí, ich udržateľné využívanie a revitalizácia v súvislosti so zmenou klímy je obsiahnutá v úlohách najmä v špecifickom ciele 1 Ochrana, manažment a využívanie vôd a v špecifickom ciele 4: Podpora prírodného prostredia a biodiverzity.</p> <p>V hodnotenom období 2019 – 2021 prebiehali viaceré projekty v oblasti riešenia environmentálnych záťaží (EZ) podporené z OP KŽP. Riešenie problematiky EZ v rámci OP KŽP spadá pod Investičnú prioritu 4, prioritnú os 1: 1.4: Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku, špecifický cieľ 1.4.2.: Zabezpečenie sanácie EZ v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) a je napĺňané najmä aktivitou: A – Prieskum, sanácia a monitorovanie EZ v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou). Projekty realizované v okolí ramsarských lokalít:</p> <p>1) Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Trstená – bývalý sklad pohonných hmôt – Hámričky (SK/EZ/TS/973): cieľom projektu geologickej úlohy je</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy, Sekcia ochrany vôd, Sekcia geológie, SVP, š. p.</p>

<p>eliminovať vypočítané environmentálne a zdravotné riziká. Sanáciou EZ bude dosiahnuté zníženie a obmedzenie znečistenia sanovanej oblasti na úroveň akceptovateľného rizika s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia (v blízkosti ramsarskej lokality: Rieka Orava a jej prítoky).</p> <p>2) Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží – 1. časť: cieľom geologickej úlohy riešenej Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra v Bratislave je zabezpečenie monitorovania vybraných EZ na Slovensku. Realizácia projektu geologickej úlohy prostredníctvom monitorovania siete objektov na celkovo 83 lokalitách a následného zhodnotenia dosiahnutých výsledkov monitorovania, umožní potrebné účelové posúdenie aktuálneho stavu znečistenia (vrátane zhodnotenia trendov vývoja znečistenia) a predbežného zhodnotenia rizika na vybraných lokalitách (V blízkosti ramsarskej lokality:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rieka Orava a jej prítoky: Trstená – bývalý sklad pohonných hmôt – Hámričky (SK/EZ/TS/973), Mokrade Turca: Martin – kasárne SNP (SK/EZ/MT/512), Dunajské luhy: Bratislava - Ružinov – Prístav (SK/EZ/B2/1904), Bratislava - Ružinov – Čierny les (SK/EZ/B2/120)). <p>V rámci odvádzania dažďových vôd SVP, š. p., ako správca vodných tokov a povodia požaduje vo svojich vyjadreniach pri novostavbách zrealizovať také opatrenia na zdržiavanie povrchového odtoku v území, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovaných stavieb. SVP, š. p. zároveň v rámci vyjadrovacej činnosti upozorňuje nových investorov na zmenu klímy a zadáva im podmienky pre zabezpečenie zachytávania vody, ako aj zabezpečenie zvýšenej retencie v území podľa návrhových intenzít dažďa stanovených SHMÚ.</p> <p>V roku 2021 SVP, š. p., Odštepny závod Bratislava, v spolupráci s Okresným úradom, mestom Bratislava, SHMÚ a BVS aktualizoval návrhové intenzity dažďa pre Bratislavu a jej okolie, kde dochádza k intenzívnej zástavbe okolitých poľnohospodárskych plôch.</p> <p>SVP, š. p., Odštepny závod Košice (SVP, š. p., OZ KE), je členom PS Životné prostredie v procese tvorby Integrovannej územnej stratégie udržateľného mestského rozvoja (UMR) Prešov. V rámci mesta Košice sa SVP, š. p., OZ KE, zúčastňoval prípravy prihlášky na kandidatúru na Európske hlavné zelené mesto a tiež na príprave PHSR (riešené adaptačné opatrenia).</p>	
<p>Opatrenie 11.3 Rozvíjať osvetu ohľadom preventívnych prírode blízkych opatrení protipovodňovej ochrany, realizovať opatrenia na zvýšenie významnosti mokradí v mestskom životnom prostredí a prijať opatrenia, aby sa zabránilo ich degradácii, rozpracovať akreditáciu pre mokrad'ové sídla podľa schémy Ramsarského dohovoru „<i>Wetland City Accreditation</i>“</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 11.3: Plní sa priebežne.</p> <p>Prírode blízke opatrenia protipovodňovej ochrany boli propagované ŠOP SR prostredníctvom tlačových správ a plagátov v rámci kampaní Ramsarského dohovoru, napr. Nie sme bezmocní voči zmene klímy, Mokrade: kľúč k riešeniu dopadov zmeny klímy, ako aj maľovanky k danej téme.</p> <p>ŠOP SR spolupracovala s SAŽP na príprave príručky pre obce Zelená infraštruktúra a jej význam v protipovodňovej ochrane (2021) (k dispozícii online, príprava do tlače), tiež v rámci Katalógu vybraných adaptačných opatrení na zmiernenie následkov sucha a povodní (SAŽP 2019). Návrhy opatrení boli presadzované v Akčnom pláne pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy. Možnosť spoločnej akreditácie Bratislavy a Viedne ako mokrad'ových sídiel bola konzultovaná s rakúskymi partnermi v rámci Trilaterálnej ramsarskej platformy.</p> <p>SVP, š. p. v rámci vyjadrovacej činnosti zadáva podmienky hlavne pri nových projektoch navrhovaných v zastavanom území (v miestach nevyužívaných areálov), kde je vodný tok upravený na nižšie prietoky ako v súčasnosti deklaruje SHMÚ. Zároveň je navrhovaná úprava vodného toku prírode blízkym spôsobom, čo umožňuje využitie okolitého územia na športové a oddychové aktivity.</p>	<p>ŠOP SR, SAŽP, SVP, š. p.</p>
<p>Cieľ 12 Rozširovanie udržateľného rybného hospodárstva, poľnohospodárstva a ekoturizmu s ich prispením k ochrane biodiverzity a zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľov</p>	

Opatrenie 12.1 Zabezpečiť zlepšovanie podmienok pre prirodzené rozmnožovanie pôvodných druhov rýb vo voľných vodách

Vyhodnotenie opatrenia 12.1: Plní sa priebežne.

Opatrenie bolo realizované najmä riešením priečných bariér na tokoch so zlepšením pozdĺžnej kontinuity tokov (<https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>), bolo zahrnuté aj do návrhu Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 v sekcii 6. Živé rieky, konkrétne do cieľa 6.1 Systematická obnova vodných tokov vrátane prírodných mokradí, odstraňovanie a zmiernovanie nepriaznivých dopadov využívania vôd na vodné toky; do cieľa 6.2 Revitalizácia záplavových území - rozšírenie a obnova priestoru pre vodné toky a mokrade všade tam, kde to podmienky umožňujú; do cieľa 6.3 Živé rieky ako významný prvok pre zachovanie a podporu biodiverzity; a cieľa 6.4 Ryby ako súčasť živých riek. Postupne sa presadzujú čiastkové ciele a opatrenia Paneurópskeho akčného plánu pre jesetery s ohľadom na zlepšenie podmienok ich biotopov, reprodukcie a migrácie (v rámci legislatívy, povoľovacieho procesu, EIA a pod.) a prebiehajú konzultácie odborníkov k problematike ochrany jeseterov a iných ohrozených druhov rýb.

Na nádržiach je spracovaný a každý rok aktualizovaný Plán účelového rybárskeho hospodárenia, ktorým sa zabezpečujú činnosti súvisiace s účelovým rybárskym hospodárením na vodárenských nádržiach, ich prítokoch a rybárskych revíroch v užívaní SVP, š. p.

Činnosti SVP, š. p.:

- podieľa sa na vytváraní priaznivého kvantitatívneho a kvalitatívneho zloženia obsádok rýb,
- zhodnotenie stavu a návrh obhospodarovania vodárenských nádrží (zabezpečenie ichtyologického prieskumu, súčinnosť pri vypracovaní správy),
- vypracovanie zarybňovacích plánov a ročných plánov ÚRH na základe sledovania a vyhodnocovania vývoja kvality vôd, súhrnné vyčíslenie predpokladaných nákladov,
- vypracovanie Správy o plnení úloh ročného plánu činnosti ÚRH – spolupráca s rybárskym hospodárom a zamestnancami vodárenských nádrží,
- osobná účasť pri vysadení násad do vodárenských nádrží a prítokov,
- osobná účasť pri odlove rýb (generačné ryby, regulačný i kontrolný),
- spoluúčasť pri sledovaní rýb ako indikátora mimoriadneho zhoršenia kvality vôd,
- vykonávanie námatkových kontrol prípadného nelegálneho lovu rýb,
- súčinnosť pri označovaní rybárskych revírov,
- navrhovanie členov rybárskej stráže a rybárskych hospodárov,
- súčinnosť pri vybavovaní osvedčení pre odchovné zariadenia pre produkciu násad rýb.

SVP, š. p., Odštepny závod Bratislava, v roku 2020 odstránil stupeň na vodnom toku Rudava, čo prispelo k zlepšeniu podmienok pre život rýb žijúcich v rieke. Vo Vodnom pláne SR III sú medzi opatreniami na obnovu pozdĺžnej kontinuity aj nasledovné aktivity:

- spriechodniť hať Čunovo v rkm 1851,2 výšky 7 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti;
- spriechodniť hať Gabčíkovo v rkm 10,2 vodného útvaru SKD0015, výšky 19,5 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti;
- spriechodniť dnovú prehrádzku Dunakiliti v rkm 1843 výšky 5 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti;
- opatrenia na obnovu pozdĺžnej kontinuity na toku Myjava:
- stupeň v rkm 71,200 výšky 1 m, prebudovať na balvanitý sklz;
- VN Myjava v rkm 72,8 výšky 4 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti spriechodnenia;

ŠOP SR, SVP,
š. p.

<ul style="list-style-type: none"> - VN Brestovec v rkm 74,1 výšky 8,8 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti spriechodnenia; - stupeň v rkm 76,300 výšky 1 m, prebudovať na balvanitý sklz; - VN Stará Myjava v rkm 79,4 výšky 9,1 m, vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti spriechodnenia; - hať Osuské v rkm 41,2, výšky 3 m, spriechodniť; - na hati v rkm 23,800 s výškou 1,3 m, vybudovať rampu - v štádiu realizácie; - na vodnom toku Rudava - stupeň v rkm 29,080 výšky 1 m, prebudovať na balvanitý sklz - v štádiu realizácie; - bariéru na vodnom toku Brezovský potok, rkm 12,19, výšky 1,55 m, spriechodniť – v štádiu prípravy; - vodný tok Teplica, bariéry v rkm 12,18, výšky 1m a v rkm 19,6 výšky 1 m – spriechodniť – v štádiu prípravy; - hať Čierna voda na Malom Dunaji rkm 49,9 – spriechodnenie – v štádiu prípravy; - hať Nová Dedinka na Malom Dunaji v rkm 107,8 – spriechodnenie – v štádiu prípravy. <p>Aktivity SVP, š. p., Odštepny závod Košice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odstránená migračná bariéra na VÚ Levočský potok v rkm 16,050; - odstránená migračná bariéra na VÚ SKH0003 v rkm 131,280; - príprava ďalších projektov na spriechodnenie migračných bariér. 	
<p>Opatrenie 12.2 Realizovať relevantné opatrenia Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2021 (PRV) a pripraviť návrhy pre nastavenie opatrení PRV podporujúce ochranu a manažment mokradí na ďalšie obdobie</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 12.2: Plní sa priebežne.</p> <p>V rámci programového obdobia 2014 – 2020 pripravila Poľnohospodárska platobná agentúra (PPA) príručky pre žiadateľa o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Tá je vypracovaná v súlade s PRV SR 2014 – 2022 spolufinancovaným z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, ktorý bol schválený Európskou komisiou dňa 13. 2. 2015. Príručka je zverejnená na stránke: http://www.apa.sk/.</p> <p>Ochrana mokradí sa nepriamo vykonáva aj prostredníctvom niektorých opatrení PRV SR 2014 – 2022, ako napr. Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov a agroenvironmentálno-klimatické opatrenie (ochrana biotopov TTP).</p> <p>Pri príprave Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 (SP SPP 2023 – 2027) MPRV SR v rámci veľkých a malých pracovných skupín spolupracovalo s orgánmi zameranými na ochranu životného prostredia (MŽP SR, ŠOP SR a iné) a vzalo do úvahy ich návrhy týkajúce sa ochrany mokradí a rašelinísk. Tá sa bude realizovať v rámci kondicionality, ochrana mokradí a rašelinísk sa bude nepriamo vykonávať aj prostredníctvom niektorých ďalších intervencií tohto strategického plánu ako sú napr. Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (Natura 2000 na CHVÚ a ÚEV) a Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie (ochrana biotopov TTP), ale aj mnohé ďalšie opatrenia a platby.</p> <p>Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 bol schválený vládou SR (uznesenie č. 94 z 10. 2. 2022) a bol predložený na schválenie Európskej komisii.</p>	<p>MŽP SR, MPRV SR</p>
<p>Opatrenie 12.3 Vypracovať analýzu hodnôt mokradí a ich obnovy pre mäkké formy cestovného ruchu (vrátane vodnej turistiky, rekreačného rybolovu a ekoturistiky), zabezpečiť podporu propagácie medzi relevantnými skupinami, vytvoriť návrhy nástrojov vhodných foriem turizmu v mokrad'ových územiach pre rozvoj „zeleného“ cestovného ruchu (v nadväznosti na opatrenie 1 o) Stratégie rozvoja cestovného ruchu do r. 2020), spracovanie manuálu pre destinačný manažment ramsarskej lokality</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 12.3: Čiastočne splnené.</p> <p>V rámci projektu Interreg STREDNÁ EURÓPA Centralparks sa ŠOP SR podieľala na vypracovaní Stratégie pre rozvoj miestneho udržateľného cestovného ruchu</p>	<p>ŠOP SR, MDaV SR</p>

<p>založeného na prírodnom a kultúrnom dedičstve a implementácia stratégie sa testuje v pilotnom území regiónu Gemera za konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi a organizáciami a pripravený bol návrh miestnej stratégie a akčného plánu pre rozvoj prírodného turizmu na území Cerovej vrchoviny, ktorý zahŕňa aj návod na možnosti rozvoja turizmu aj v mokraďových lokalitách.</p> <p>Sekcia cestovného ruchu vypracovala v r. 2020 analýzu možností využitia mokraďových území pre potreby trvalo udržateľných foriem turizmu vrátane prvého manuálu pre destinačný manažment ramsarskej lokality na Slovensku. Materiál približuje princípy zužitkovania turistického potenciálu mokraďí, identifikuje cieľové skupiny marketingu mokraďových oblastí a usmerňuje ohľadom spôsobu komunikácie s nimi, predstavuje súvisiace produktové skupiny a taktiež možnosti financovania rozvoja cestovného ruchu mokraďí. Materiál je doplnený o inšpiratívne domáce aj zahraničné prípadové štúdie. Sekcia cestovného ruchu taktiež zabezpečuje propagáciu mokraďových území medzi relevantnými cieľovými skupinami v rámci národného propagačného portálu Slovakia.Travel.</p>	
<p>Zámer 4: Podpora uplatňovania a realizácie</p>	
<p>Cieľ 13 Vypracovanie vedeckých a odborných príručiek k relevantným témam a ich poskytnutie vo vhodnej forme a jazyku pre využitie tvorcom politik a pre praktický výkon</p>	
<p>Opatrenie 13.1 Preložiť do slovenského jazyka príručky, metodické materiály a relevantné dokumenty Ramsarského dohovoru (rezolúcie, pokyny a i.) so zameraním na ochranu, manažment, obnovu a hodnotenie ekosystémových služieb mokraďí s prepojením na povodia a pre hodnotenie vplyvu činností na územia Natura 2000 a i.</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 13.1: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Na opatrení sa zatiaľ nepracovalo pre nedostatok kapacít. ŠOP SR však pripomienkovala viaceré dokumenty, usmernenia a príručky súvisiace s problematikou využívania mokraďí.</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>
<p>Cieľ 14 Posilnenie a rozvoj ramsarských regionálnych iniciatív v každom regióne s aktívnym zapojením a podporou zmluvných strán tak, aby sa stali efektívnym nástrojom na zabezpečenie úplnej implementácie dohovoru</p>	
<p>Opatrenie 14.1 Podporovať činnosť, spoluprácu, zabezpečiť ďalšiu koordináciu zo strany ŠOP SR, zlepšiť výmenu informácií a skúseností v rámci Karpatskej iniciatívy pre mokrade (CWI) a s inými regionálnymi iniciatívami, podporiť činnosť Karpatského strediska pre mokrade</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 14.1: Plní sa priebežne. Karpatská iniciatíva pre mokrade (CWI) je koordinovaná Štátnou ochranou prírody SR v Banskej Bystrici a zabezpečuje spoluprácu a výmenu informácií medzi zástupcami karpatských krajín, sekretariátmi Ramsarského a Karpatského dohovoru a partnermi CWI z medzinárodných a mimovládnych organizácií. Koordinátor CWI zastupuje CWI v Pracovnej skupine Ramsarského dohovoru pre regionálne iniciatívy (RRI) a zabezpečuje podklady a pripomienkovanie materiálov a dokumentov ako je analýza existujúcich RRI, príprava nových pokynov pre činnosť RRI, spracovávanie výročných správ a plánov činnosti pri konzultáciách so zástupcami krajín v Rade CWI. V spolupráci s MŽP ČR a Českým ramsarským výborom boli organizované dve terénne školenia pre účastníkov z karpatských krajín v ČR (2019 – Udržateľné poľnohospodárstvo v mokradiach, 2021 – Revitalizácia mokraďí), konferencia k 50. výročiu Ramsarského dohovoru v ČR, sprievodné podujatie k ekologickej konektivite v mokradiach počas medzinárodnej konferencie Chránené územia – oporné kamene ekologickej konektivity v Karpatoch (Visegrád, Maďarsko, 30.9.2021) a i. CWI bola spoluorganizátorom 15. Trienálie medzinárodnej súťažnej prehliadky plagátov s tematikou ochrany prírody a životného prostredia Ekoplagát 2020, kde udeľuje cenu CWI za najlepší plagát s tematikou ochrany vôd a mokraďí. CWI tiež koordinovala a spolupracovala na príprave projektových zámerov na výskum, ochranu, manažment a obnovu mokraďí, najmä rašelinísk v karpatských krajinách. Činnosť CWI bola v hodnotenom období podporená dobrovoľnými príspevkami Ministerstva poľnohospodárstva Maďarska a Ministerstva životného prostredia SR.</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>

Cieľ 15 Vyzdvihovanie hodnôt mokradí prostredníctvom komunikácie, výchovy, participácie verejnosti a osvetu	
Opatrenie 15.1 Vypracovať a schváliť program komunikácie, výchovy, vzdelávania a osvetu (CEPA) v oblasti ochrany a udržateľného využívania mokradí na Slovensku v nadväznosti na Rezortnú koncepciu EVVO do roku 2025 a realizovať opatrenia	
Vyhodnotenie opatrenia 15.1: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Na osobitnom programe komunikácie, výchovy, vzdelávania a osvetu v oblasti ochrany a udržateľného využívania mokradí na Slovensku sa zatiaľ nepracovalo pre nedostatok kapacít. Výchovnú, vzdelávaciu a osvetovú činnosť priebežne zabezpečujú odborné organizácie MŽP SR (ŠOP SR, SAŽP, SMOPaJ).	ŠOP SR, SAŽP, SMOPaJ, MŽP SR
Opatrenie 15.2 Organizovať podujatia a environmentálne vzdelávanie na miestnej, regionálnej, celoslovenskej a celokarpatskej úrovni so zameraním na mokrade pre rôzne cieľové skupiny (vrátane orgánov štátnej a verejnej správy, správcov tokov, projektantov, užívateľov vody, podnikateľov), s využitím podujatí k Svetovému dňu mokradí a k ďalším environmentálne významným dňom	
Vyhodnotenie opatrenia 15.2: Plní sa priebežne. ŠOP SR a správy chránených krajinných oblastí a národných parkov a Správa slovenských jaskýň majú podujatia a environmentálne vzdelávanie zahrnuté do ročných plánov hlavných úloh a organizujú početné aktivity pri príležitosti významných dní, vrátane Svetového dňa mokradí, pre rôzne cieľové skupiny od detí v materských školách po seniorov, rôzne profesné skupiny (prednášky, besedy, exkurzie, premietanie filmov, výstavy, súťaže, semináre, workshopy...) V r. 2019 ŠOP SR prostredníctvom Riaditeľstva ŠOP SR, správ 6 NP, 3 CHKO a RCOP Prešov zrealizovala v rámci Svetového dňa mokradí 50 rôznych typov aktivít a podujatí pre rôzne cieľové skupiny za účasti 4 259 osôb s cieľom poukázať na význam a funkcie mokradí a vôd v krajine a pre človeka. Samostatne za zmienku stojí otvorenie výstav ako napr. Kamufláž; Mokrade v CHKO Horná Orava; Mokrade, poklady prírody; Mokrade a motýle; Mokrade a Senné – Medzibodrožie, ale aj realizácia workshopu pre žiakov a učiteľov v Trebišove, zážitkové učenie v prírode a terénne exkurzie, Správa NAPANT a NP Slovenský raj realizovala prezentácie interaktívnou formou pre rómske obyvateľstvo a seniorov. Kampaň Svetového dňa vody v roku 2019 bola zameraná na tému Voda pre všetkých, ktorá vychádzala z Agendy 2030 pre TUR, cieľ 6 Čistá voda a hygiena, ktorý zahŕňa zabezpečenie dostupnosti a trvalo udržateľný manažment vody a hygienických zariadení pre všetkých do roku 2030 a udržateľné hospodárenie s vodou. K významnému dňu bola zverejnená tlačová správa a distribuovaný plagát Čistá voda a hygiena. ŠOP SR v rámci Svetového dňa vody zrealizovala 56 rôznych typov aktivít a podujatí pre rôzne cieľové skupiny za účasti 3 795 osôb v 9 NP a v 4 CHKO. Okrem tradičných prednášok, besied a zážitkových hier sa uskutočnil aj workshop pre žiakov Cirkevnej ZŠ M. Olšovského v Malackách, otvárali a čistili sa studničky v Slovenskom raji a zrealizovali sa tábor Príroda, voda - prírodné dedičstvo, výstava Kryštály vody a tvorivo-vedomostná súťaž Voda je život. V NAPANTE sa pre žiakov špeciálnych škôl uskutočnili prezentácie s interaktívnou formou a pohybovou dramatizáciou, či interaktívna výstava na tému Voda ako prameň života. ŠOP SR prostredníctvom R-ŠOP SR, odbor EVVaO zrealizovala v období od 2.2 do 22.2. celoslovenskú fotografickú súťaž PoTulky (s) Mokrad'ou, cvakni zimnú mokrad' a odostri život v zamrzutej mokradi. Jej cieľom bolo zvýšiť povedomie širokej verejnosti o vzájomnej závislosti medzi vodou a mokrad'ami. V r. 2020 kampaň Svetového dňa mokradí (SDM) bola zameraná na mokrade ako miesto, kde prekvitá biodiverzita, čo podčiarkovala téma SDM Biodiverzita mokradí je pre nás prospešná podľa www.worldwetlandsday.org. Pracovníkom pre EV a verejnosti boli poskytnuté materiály ako plagát k SDM, leták Biodiverzita je prospešná a omaľovánka. ŠOP SR prostredníctvom R-ŠOP SR, 7 NP a 2 CHKO zrealizovala v rámci Svetového dňa mokradí 90 rôznych typov aktivít a podujatí (besedy, výukové programy, celodenné interaktívne programy v interiéri aj exteriéri, premietanie filmu Mokrade Turca) pre rôzne cieľové skupiny za účasti 1847 osôb	ŠOP SR, SMOPAJ, MŽP SR

<p>s cieľom poukázať na význam funkcií mokradí a vôd v krajine pre človeka. Samostatne za zmienku stojí otvorenie výstav ako napr. Mokrade a Vtáctvo Oravy v CHKO Horná Orava, ale aj realizácia webinára Vydra a jej prostredie v NP Veľká Fatra, náučno-turistická exkurzia pre seniorov k Prielomu Hornádu v celkovom počte 1300 účastníkov, Ramsarský dohovor o mokradiach (jaskyňa Domica, exkurzia pre študentov biológie, SSJ).</p> <p>Kampaň Svetového dňa vody v roku 2020 bola zameraná na tému Voda a zmena klímy, ŠOP SR v rámci tohto významného dňa zrealizovala 13 rôznych typov aktivít a podujatí pre rôzne cieľové skupiny za účasti 416 osôb v NP Malá Fatra, Škole ochrany prírody Varín, NAPANT, TANAP a SSJ. Okrem tradičných prednášok, besied sa uskutočnili aj zážitkové hry na tému voda a exkurzie v jaskyniach.</p> <p>V období od 29.6. do 10.7.2020 prebiehal vedomostný on-line kvíz Medzinárodný deň Dunaja za účasti 31 osôb. Jeho cieľom bolo upriamiť pozornosť verejnosti na deň, ktorý je oslavou čistej a bezpečnej rieky a upozorniť na význam ochrany Dunaja ako prírodného zdroja a zároveň si pripomenúť 26. výročie podpísania Dohovoru o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja. http://www.sopsr.sk/web/?cl=9906</p> <p>Zabezpečená bola účasť na 4 školeniach v počte 150 účastníkov: školenia k projektu Informačné programy prevencie rizík prírodných katastrof (Prešov, 9.7.2020), k ochrane a manažmentu vôd a mokradí (Banská Bystrica, 18.2.2020); realizované boli aj školenia Epidemiologická závažná činnosť k práci v úpravovniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení (Liptovský Mikuláš, 27.7.2020 a Rožňava, 20.10.2020) a účasť na medzinárodných webinároch.</p> <p>V roku 2021 sa ŠOP SR spolupodieľala na organizovaní seminára Spriechodnenie migračných prekážok vo vodných tokoch (v spolupráci s AOPK ČR a VRV), ktorý sa konal 21. októbra v Prahe a ktorého súčasťou bola i delegácia a prezentácie zástupcov zo SR k danej problematike (SVP, ŠOP SR a VÚVH).</p> <p>Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ) zorganizovalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8.2.2019 workshop Mokrade a klimatické zmeny s témami a aktivitami: Čo je to mokrad', Aký je význam mokradí a ako môžu ovplyvniť zmenu klímy; výstava Ekosystémové služby mokradí; Kreatívny mini workshop s problematikou mokradí. Podujatie bolo určené pre 2. stupeň základných a stredných škôl s 27 účastníkmi. - 6.2.2020 workshop Mokrade a biodiverzita s témami a aktivitami: Poznávanie mokrad'ových rastlín a živočíchov, rozlišovanie rastlín závislých od mokradí a iných prostredí, ekohry - záchrana žiab pri migrácii a ekologická sieť vzťahov. Podujatie bolo určené pre 2. stupeň základných a stredných škôl so 121 účastníkmi. - V roku 2021 sa realizovalo podujatie v online priestore. SMOPaJ v spolupráci s Liptovskou vodárenskou spoločnosťou, a. s., pripravilo v rámci Svetového dňa vody výzvu pre širokú verejnosť pod názvom Čo pre nás voda znamená. Jednalo sa o kreatívnu fotografiu s cieľom vytvoriť čo najoriginálnejšiu fotografiu doplnenú krátkou myšlienkou (báseň, krátky text) o tom, čo pre nás znamená voda. Podujatie bolo zverejnené na stránke SMOPaJ, výzva trvala do 16.04.2021. Zapojilo sa do nej 79 účastníkov, zo zaslaných fotografií bola vytvorená online výstava a zverejnená bola na stránke https://www.smopaj.sk/sk/clanok/383-svetovy-den-vody-2021-online-vystava. 	
<p>Opatrenie 15.3 Podporovať účasť verejnosti pri monitoringu mokradí a ich druhov a biotopov v Komplexnom informačnom monitorovacom systéme</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 15.3: Plní sa priebežne.</p> <p>V rámci Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) ŠOP SR môže k monitoringu mokrad'ových biotopov a ich druhov prispievať aj verejnosť vkladáním údajov o pozorovaniach (http://www.biomonitoring.sk/). Pri monitorovaní druhov rýb európskeho významu prebiehala aktívna spolupráca so Slovenským rybárskym zväzom, ako s majoritným užívateľom rybárskych revírov, tiež so študentmi a vedeckými pracovníkmi univerzít a vysokých škôl a miestnymi</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>

aktivistami, ktorí boli aktívne zapojení do výskumu ichtyofauny na viacerých lokalitách SR, v rámci získavania údajov pre databázu KIMS a pod.	
Opatrenie 15.4 Podporovať projekty, pripraviť a aktualizovať propagačné a výchovno-vzdelávacie materiály a odborné materiály o problematike ochrany a obnovy mokradí a zabezpečiť vhodnú distribúciu verejnosti aj prostredníctvom webstránky	
Vyhodnotenie opatrenia 15.4: Plní sa priebežne. ŠOP SR pripravila a realizuje niekoľko projektov zahŕňajúcich propagáciu, výchovu a osvetu pre ochranu mokradí (projekty OPKŽP, LIFE, Interreg) a pravidelne informuje o relevantných aktivitách na svojej webstránke a Facebooku. Ako príklady spracovaných materiálov môžeme uviesť: aktualizovaný preklad príručky pre projektantov, staviteľov, architektov krajinných architektov o maximalizácii úžitku z revitalizácie tokov „Rieky v projektoch. Nové prístupy k výstavbe a revitalizácii riek“; tvorba sprievodcu náučným chodníkom Domica (SK, EN, HU jazyková mutácia) (2019); Liečivé podzemie jaskynného systému Domica-Baradla naša spoločná hodnota - brožúra v slovenskom, anglickom a maďarskom jazyku (2020).	ŠOP SR, MŽP SR
Opatrenie 15.5 Zabezpečiť prevádzku informačných stredísk v ramsarských lokalitách a iných mokradových územiach, vrátane sprievodcovských služieb	
Vyhodnotenie opatrenia 15.5: Čiastočne splnené. Informačné strediská boli vytvorené v niekoľkých ramsarských lokalitách (napr. Mokrade Oravskej kotliny, Poiplie, Domica, Senné, Dunajské luhy), ich prevádzka je však závislá od obmedzených kapacít prevádzkovateľov (ŠOP SR a mimovládne organizácie). Moderné ekocentrum sa buduje v RL Dunajské luhy so stálou interaktívnou výstavou v rámci projektu Interreg Slovenská republika – Rakúsko „Ecoregion SKAT – Posilnenie spolupráce v oblasti ekoturizmu v cezhraničnom regióne Slovenska a Rakúska“. Vo viacerých ramsarských lokalitách sú zriadené náučné chodníky a náučné lokality (napr. Mokrade Oravskej kotliny, Šúr, Moravské luhy, Senné, Poiplie, Jaskyne Demänovskej doliny a i.), prípadne sú vybudované v blízkosti významných mokradí. V r. 2016 bola v Slovenskom múzeu ochrany prírody a jaskyniarstva otvorená nová expozícia v budove na ul. Školskej č. 4 v Liptovskom Mikuláši, ktorá prezentuje problematiku ochrany prírody a jaskyniarstva, vrátane biotopov a druhov európskeho a národného významu, ktoré sú predmetom ochrany, a to aj vo vzťahu k medzinárodným dohovorom v oblasti ochrany prírody, vrátane Ramsarského dohovoru. Súčasťou areálu múzea je tiež názorná ukážka jednotlivých typov biotopov, vrátane vodného biotopu (jazierko v záhrade múzea). SMOPaJ tiež organizovalo rôzne prednášky a výstavy (Mokrade – poklady prírody, Pamiatky svetového dedičstva a Ramsarské lokality, Domica – unikátna jaskyňa v Slovenskom krase, Ekofotografia, Ukážkové jaskyne a významné jaskyne Slovenska, Rastliny európskeho významu, Ochrana prírody a obojživelníky okolo nás, Slovenský kras a jaskyne, Ekosystémy a ich vzťahy, Natura 2000, Chránené biotopy Liptova, Chránené druhy Liptova, CHKO, Voda – kolíska života a zdroj zdravia, Jaskyňa ako biotop európskeho významu, Jaskynné ekosystémy, Mýty a legendy o jaskyniach, riekach, horských jazerách...), vzdelávacie programy, exkurzie a iné formy environmentálnej výchovy so zameraním na túto problematiku.	ŠOP SR, SMOPAJ
Cieľ 16 Zvýšenie finančných a iných zdrojov pre efektívnu implementáciu Ramsarského strategického plánu na r. 2016 – 2024 (a Programu starostlivosti o mokrade Slovenska) z viacerých dostupných zdrojov	
Opatrenie 16.1 Pripravovať a realizovať projekty s využitím finančných nástrojov EÚ a z ďalších dostupných finančných mechanizmov pre realizáciu opatrení tohto akčného plánu	
Vyhodnotenie opatrenia 16.1: Plní sa priebežne. ŠOP SR využíva finančné nástroje EÚ (programy OPK ŽP, Interreg, LIFE) a granty EHP a Nórska na realizáciu opatrení na plánovanie, ochranu, manažment a obnovu mokradí v rôznych častiach Slovenska a zapája sa aj do medzinárodných projektov.	ŠOP SR, VUVH, SVP, š. p., MŽP SR

<p>Tieto nástroje využívajú aj mimovládne organizácie v partnerstve so ŠOP SR, alebo s inými inštitúciami a organizáciami.</p> <p>Na realizáciu opatrení na obnovu vodného režimu mokradí boli využité projekty LIFE+ Príroda a biodiverzita a Interreg.</p> <p>VÚVH spolu s ďalšími projektovými partnermi každoročne podáva LIFE projekty, ktorých súčasťou sú aj opatrenia na zlepšenie vodného režimu mokradí. Z dostupných financií z Plánu obnovy a odolnosti EÚ sú naplánované opatrenia v alúviách vybraných tokov v rámci SR, ktoré podporia zadržiavanie vody v krajine a obnovia celkovo 97 km tokov.</p> <p>VÚVH a SVP, š. p. sa podieľali na riešení medzinárodného Interreg projektu Danube Floodplain z Dunajského nadnárodného programu, ktorého cieľom bolo overiť účinnosť aktívneho zapojenia priechybných záplavových území na zlepšenie ochrany pred povodňami a zlepšenie biodiverzity.</p>	
<p>Opatrenie 16.2 Podporovať obnovu a vytváranie mokradí v grantovom mechanizme pre podporu budovania zelenej/modrej infraštruktúry na lokálnej úrovni</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 16.2: Čiastočne splnené.</p> <p>Boli podporené projekty z prostriedkov Environmentálneho fondu cez Program ochrany prírody napr. Obnova dunajskej lužnej krajiny (http://pop.sopsr.sk/wp-content/uploads/2021/08/14_38_POP_401_21.pdf), Obnova a zachovanie biodiverzity podmäčianých horských lúk pod Vysokým vrchom v NP Muránska planina (http://pop.sopsr.sk/wp-content/uploads/2021/08/29_25_POP_609_21.pdf).</p> <p>Opatrenie podporuje Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (doplnkové zdroje financovania).</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy</p>
<p>Opatrenie 16.3 Propagovať možnosti verejných a súkromných investícií do obnovy a racionálneho využívania mokradí a zlepšiť zapojenie štátnych a neštátnych subjektov do výskumu, osvetu, ochrany, manažmentu a monitoringu mokrad'ových lokalít</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 16.3: Čiastočne splnené.</p> <p>Viacere projekty obnovy a revitalizácie boli realizované mimovládnym sektorom, prípadne v spolupráci s nimi (napr. BROZ – revitalizácia dunajských ramien, Obnova Čiližských močiarov v rámci projektu na ochranu hraboša severského a i., Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, aktivity Slovenského rybárskeho zväzu).</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>
<p>Opatrenie 16.4 Zabezpečiť výkup kľúčových pozemkov v mokrad'ových ÚEV a RL, využívať existujúce finančné nástroje ochrany prírody a hľadať nové možnosti financovania na motiváciu a podporu vlastníkov a užívateľov pozemkov spojené s osvetou a šírením informácií k ochrane mokradí najmä v ramsarských lokalitách</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 16.4: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované.</p> <p>Výkup pozemkov v mokrad'ových ÚEV a v ramsarských lokalitách v období 2019 – 2021 MŽP SR nerealizovalo. V rámci predkupného práva štátu (§ 63 zákona o ochrane prírody a krajiny) nebola predložená žiadna ponuka vhodných pozemkov. Plánovaný výkup pozemku v chránenom areáli Plavečské štrkoviská (ako náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania - § 61c zákona o ochrane prírody a krajiny) je ešte v procese.</p>	<p>MŽP SR</p>
<p>Cieľ 17 Posilnenie medzinárodnej spolupráce na všetkých úrovniach</p>	
<p>Opatrenie 17.1 Zabezpečiť spoluprácu s partnerskými organizáciami Ramsarského dohovoru, najmä s Wetlands International, IUCN, WWF, BirdLife International a s ich národnými pobočkami a expertmi</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 17.1: Splnené.</p> <p>MŽP SR je členom Wetlands International a funkciu národného delegáta v Asociácii Wetlands International vykonáva zamestnanec ŠOP SR, ktorý zabezpečuje plnenie úloh delegáta, zúčastňuje sa na pravidelných výročných elektrických valných zhromaždeniach členov, sprostredkuje informácie a vypracováva podklady pre pravidelné správy. Spolupracuje s Wetlands International pri príprave medzinárodných projektov, presadzovaní ochrany mokradí v pracovnej skupine pre zmenu klímy Karpatského dohovoru atď. ŠOP SR je jediným riadnym členom IUCN</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p., VÚVH, MŽP SR</p>

<p>na Slovensku a využíva informačné zdroje a metodické materiály organizácie. Spolupracuje s WWF CEE (Stredná a východná Európa) a WWF Slovensko pri realizácii projektov. Slovenská ornitologická spoločnosť (SOS) je partnerom BirdLife International a má zastúpenie v Slovenskom ramsarskom výbore, spolupracuje aj na projektoch na ochranu, manažment a obnovu mokradí v rôznych častiach Slovenska, pri monitoringu vodných vtákov, zimnom sčítaní vodných vtákov a pod.. Spolupráca prebieha aj s Českou spoločnosťou ornitologickou (BirdLife partner).</p>	
<p>Opatrenie 17.2 Koordinovať činnosť sektorov a organizácií pri implementácii smerníc EÚ a ostatných medzinárodných dohovorov, najmä Dohovoru o biologickej diverzite, Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, Dohody o ochrane africko-euroázijských sťahovavých vodných vtákov, Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť, Dohovoru o krajine Rady Európy, Dohovoru o ochrane a udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor), Dohovoru o svetovom dedičstve, Dohovoru o ochrane a udržateľnom využívaní Dunaja, Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier, Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy) a programov (UNESCO MaB) v záujme ochrany mokradí, migrujúcich živočíchov (vrátane rýb), propagovať racionálne využívanie a integrovaný manažment vodných zdrojov a integrovanie ochrany mokradí do medzinárodných politík, plánov a stratégií ostatných sektorov</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 17.2: Plní sa priebežne. Koordinácia a spolupráca prebieha prostredníctvom členstva jednotlivých sektorov a organizácií v Slovenskom ramsarskom výbore, v Pracovnej skupine MŽP SR pre biodiverzitu, v medzirezortnej komisii pre implementáciu Karpatského dohovoru, v prierezovej pracovnej skupine pre adaptáciu na zmenu klímy, v expertnej skupine pre revitalizáciu tokov a v ďalších pracovných a expertných skupinách, v ktorých sa presadzujú záujmy ochrany, manažmentu a obnovy mokradí. Osobitná pozornosť bola venovaná problematike ochrany jeseterov v nadväznosti na implementáciu Paneurópskeho akčného plánu pre jesetery, kde boli úspešne presadené opatrenia na napĺňanie jeho čiastkových cieľov (napr. sprísnenie ochrany jesetera malého, ako v rybárskej tak i ochranárskej legislatíve, stanovenie spoločenskej hodnoty pre druh, obmedzenie počtu ulovených jedincov). Na úrovni ad hoc pracovných stretnutí expertov SAV, VÚVH, ŠOP SR, SRZ a ďalších, boli analyzované možnosti ďalších opatrení na sprísnenie obmedzení športového rybolovu, aktualizáciu statusu ohrozenia v rámci národného červeného zoznamu, zintenzívnenie monitoringu, spriechodnenie strategických migračných bariér – vypracované ideové návrhy (štúdie VÚVH) na spriechodnenie strategických migračných bariér na rieke Dunaj rybovodmi (VD Gabčíkovo, hať Dunakiliti, VD Čunovo). MZVEZ SR sa v rámci svojich kompetencií podieľalo na koordinácii implementácie smerníc EÚ a medzinárodných dohovorov a programov zameraných na boj so zmenou klímy, na ochranu biodiverzity rastlinnej a živočíšnej ríše a na podporu udržateľnosti krajiny a všetkých jej prvkov, vrátane mokradí, vodných tokov a jazier. V aktuálnej Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023, z ktorej SAMRS (zriaďovateľom agentúry je MZVaEZ SR) vychádza pri tvorbe výziev, je jednou zo šiestich sektorových priorít aj Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorá okrem iných zahŕňa intervencie zamerané na revitalizáciu a ochranu ohrozených vodných zdrojov, či ochranu a obnovu degradovaných ekosystémov. Stratégia k nahliadnutiu je tu: https://slovakaid.sk/wp-content/uploads/2020/12/strednodoba_strategia_rozvojovej_spoluprace_sr_2019-2023-2.pdf. Vo väčšine prípadov sa projekty v zmysle vyššie spomenutej sektorovej priority zameriavali na ochranu zdrojov pitnej vody alebo zabezpečenie systémov sanitácie v programových krajinách. SAMRS v rámci prípravy výziev na rok 2021 a revízií všetkých relevantných dokumentov pracovala na základe odporúčaní obsiahnutých v dokumente „Príručka pre integrovanie prierezovej témy životného prostredia a zmeny klímy do nástrojov</p>	<p>ŠOP SR, MZVaEZ SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy, Sekcia ochrany vôd, MPRV SR</p>

<p>rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky“. Predmetná príručka bola pripravená prostredníctvom projektu UNDP a je určená pre všetkých aktérov slovenskej ODA. V rámci ochrany prírody a biodiverzity pri implementácii viacerých dohovorov (Karpatský, Bernský, Bonnský a ďalšie), ako aj medzinárodných politík (napr. UNESCO) – vo väčšine z nich sú v rámci PS zastúpení aj experti z oblasti zmeny klímy.</p>	
<p>Opatrenie 17.3 Podporovať činnosť, spoluprácu, projekty a zlepšiť výmenu informácií a skúseností v rámci Trilaterálnej ramsarskej platformy na cezhraničnej ramsarskej lokalite Niva na sútoku Morava-Dyje-Dunaj a v rámci sústavy chránených území na Dunaji (DANUBEPARKS)</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 17.3: Plní sa priebežne. ŠOP SR je v kontakte s partnermi Trilaterálnej ramsarskej platformy, ktorej aktivity boli v posledných rokoch utlmené v dôsledku priorít pri zabezpečovaní úloh predsedníctva v Rade EÚ (Rakúsko), vplyvov pandémie COVID-19 a sústredenia na bilaterálne projekty a stretnutia. ŠOP SR a organizácia Bratislavské regionálne ochranárske združenie (BROZ) sa zapájajú do činnosti v rámci Asociácie DANUBEPARKS (pravidelné valné zhromaždenia členov, konzultácie, príprava a realizácia projektov – napr. Interreg DTP DANUBEParksCONNECTED, LIFE Danube Free Sky, LIFE WILDIslands – Danube Wild Islands Habitat Corridor a i.). ŠOP SR aktívne a intenzívne spolupracuje s Českým ramsarským výborom pri organizovaní spoločných podujatí a konzultáciách ohľadom ochrany prihraničných lokalít, zámerov na splavenie rieky Morava a pod. Do aktivít spolupráce v rámci Trilaterálnej ramsarskej platformy, prípravy a realizácie projektov je zapojený aj SVP, š. p. a krajská samospráva.</p>	<p>ŠOP SR, SVP, š. p., MŽP SR</p>
<p>Opatrenie 17.4 Prostredníctvom cezhraničných pracovných skupín a komisií vrátane komisií hraničných vôd ovplyvňovať politiku pre ochranu mokradí a riešiť spoločné problémy v rôznych sektoroch</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 17.4: Plní sa priebežne. V expertných skupinách MŽP SR „Dunaj“ a „Revitalizácie“ boli riešené viaceré otázky využívania hraničných mokrad'ových lokalít, kde ochrana prírody aktívne presadzovala svoje záujmy s ohľadom na ochranu prírody, riečne územia Natura 2000 a pod. (napr. regulačné zásahy zamerané na stabilizáciu štátnej hranice, otázky súvisiace s posunom brehovej čiary hraničných tokov, projekty údržby a úprav plavebnej dráhy Dunaja a pod.).</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR</p>
<p>Cieľ 18 Podpora budovania kapacít pre implementáciu Ramsarského dohovoru, jeho strategického plánu na r. 2016 – 2024 (a Programu starostlivosti o mokrade Slovenska)</p>	
<p>Opatrenie 18.1 Vypracovať a realizovať vzdelávací program, organizovať semináre a pravidelné školenia pre odbornú verejnosť, pre zamestnancov inštitúcií ochrany prírody a vodného hospodárstva a orgány štátnej správy v oblasti manažmentu mokradí, ovplyvňovania plánovania a rozhodovania a zabezpečiť vydanie metodických usmernení na zlepšenie ich znalostí a zručností pri ochrane, manažmente a revitalizácii mokradí, pri implementácii medzinárodných dohovorov, ovplyvňovaní verejnej politiky a pri zvyšovaní odbornosti hodnotiteľov vplyvu činností na mokrad'ové územia</p>	
<p>Vyhodnotenie opatrenia 18.1: Plní sa priebežne. ŠOP SR spolupracuje pri tematicky zameraných školeniach s MŽP a ČR a s Karpatskou iniciatívou pre mokrade a boli realizované dva medzinárodné kurzy (v r. 2019 k ochrane a manažmentu mokradí v poľnohospodárskej krajine; v r. 2021 k revitalizáciám mokradí) s ukázkami dobrých príkladov a s odbornými vstupmi expertov priamo v teréne. ŠOP SR sa tiež podieľala na organizovaní seminára Spriechodnenie migračných prekážok vo vodných tokoch (v spolupráci s AOPK ČR a VRV), ktorý sa konal 21.10.2021 v Prahe a ktorého súčasťou bola i delegácia a prezentácie zástupcov zo SR k danej problematike (SVP, ŠOP SR a VÚVH). K plneniu opatrenia prispieva Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (doplnkové zdroje financovania).</p>	<p>ŠOP SR, MŽP SR, odbor politiky zmeny klímy</p>
<p>Opatrenie 18.2 Zvýšiť kapacitu orgánov a organizácií ochrany prírody pri zabezpečovaní úloh súvisiacich s implementáciou Ramsarského dohovoru</p>	

Vyhodnotenie opatrenia 18.2: Nesplnené, resp. doteraz nerealizované. Kapacity ŠOP SR pre implementáciu Ramsarského dohovoru neboli v hodnotenom období zvýšené.	ŠOP SR, MŽP SR
V rámci 18 strategických cieľov, 4 strategických zámerov bolo 65 opatrení, z ktorých bolo 43 splnených, resp. v plnia sa priebežne, 15 čiastočne splnených a 7 opatrení nesplnených, resp. sa zatiaľ nerealizovali.	